

El desamor

Ferit per un desamor, Fènix B. va demanar estada temporal en un monestir on llogaven cel·les a qui necessités recuperació espiritual i respectés el recolliment dels monjos i la bona convivència. Fènix B. va acceptar les condicions. Era hivern. A l'hort recollien els últims codonys i preparaven les nespres en palla, al jardí florien els calantxoes i les bignònies sobre els murs, i borronaven les mimoses. Al seu equipatge hi havia llibres de poesia i flors premsades, perquè Fènix B. no volia tallar les llargues arrels del seu amor per X., que ell encara professava. Sovint seia al claustre a llegir i els ulls se li negaven quan pensava que ja no podria compartir aquell poema, aquell vol d'ocell, el passeig pel jardí... perquè no trobava resposta i s'enfonsava en un buit horrible que ell anava omplint de llàgrimes.

Assistia als cants litúrgics. El confortaven les llargues salmòdies que lligaven passat, present i futur, i que pretenien relativitzar el moment. Què era el moment, el seu moment, el seu dolor, submergit en l'univers? Aquella era la veu de la raó. Però a ell el cor li responia que l'única mesura era la del cos, en un espai tan curt com una vida, i l'amor encara com una part només d'aquesta vida. Per això es desficiava, sabent que potser no hi hauria altres moments, i en tot cas, cap de tan lluminós com el que havia perdut. Visitava la immensa biblioteca i llegia els llibres que li buscava el monjo bibliotecari. L'home el veia trist i malenconiós i li procurava bones històries que parlaven d'aventures llunyanes i el distreien una estona de les seves obsessions. A vegades Fènix B. seia sota una pantalla a prendre notes, perquè li agradava la tutela silenciosa del bibliotecari i la companyia dels estudiosos.

Va visitar el monjo metge i li va confiar el seu dolor. "Plori-li va aconsellar el metge—reconegui la pèrdua i aboqui tota la seva tristesa. Faci el temps de dol que necessiti, i veurà com l'immens dolor s'abreuja. Podrà tornar a respirar sense aquella punxada interior, el temps li portarà petites distraccions, i no oblidarà, això no, però podrà tornar a viure. Perquè el desamor és la mort".

Fènix B. s'admirava de la comprensió del metge, que anava acompanyada d'un senzill xarop reconstituent. Agraïa aquella protecció que l'envoltava sense renou.

Plorava, per això s'havia refugiat al monestir. Plorava i llegia, fins que un dia, eren festes de Nadal, va provar de cantar algun dels salms, guiant-se amb el cantoral. Els salms parlaven d'amor, i Fènix va sentir una immensa nostàlgia: si ara X. em pogués escoltar, li recitaria aquest passatge bellíssim.

Però X. no havia demostrat cap interès després de l'adéu. Fènix va descobrir amb horror que retreia a X. els moments tan amargs que passava, i que fins i tot se li acudien paraules dures contra l'objecte del seu amor, i les expressava en veu alta. Allò no podia ser. La memòria del temps gloriós seria preservada en tota la seva bellesa. Però tant sofriment... Res, calia tallar tota ombra, tot ressentiment contra qui tan cruelment el torturava amb la seva absència.

Apuntaven les primeres frèsies i les mimoses ja eren obertes. Entre passeig i passeig va tornar a visitar el metge per explicar-li els brots de rancúnia. "No ho permeti. Sigui generós, no enterboleixi els seus sentiments. Sap què li aconsellaria? Observi els camps del Senyor, i potser hi trobarà noves pastures. No li faran oblidar la força d'allò que ha perdut, però el confortaran, i els seus pensaments prendran una direcció més positiva", somreia l'home, assegut entre els preciosos flascons de farmàcia antics, que condensaven segles de saviesa.

Fènix B. va obeir i va començar a observar els camps del Senyor i totes les criatures que s'hi movien, animals, vegetals i humanes. El metge a vegades l'acompanyava en els seus passeigs pel jardí, on encara florien algunes roses. Li ensenyava els noms de les plantes, i Fènix B. s'entretenia anotant els noms més humils. "Vegi com és de diversa la natura, en els seus elements més ínfims", anava assenyalant el monjo, diferenciant la menta de la sàlvia, i el trèvol de l'herba fetgera. "Si, com ens diu l'Evangeli, el Senyor en té cura, què no farà per nosaltres, que som la seva imatge?"

A l'hort ja apuntaven les primeres carxofes i els ametllers i les mimoses volien florir. Una tarda, en un recer assolellat, vora una antiga font de marbre voltada de llorers, es van donar la mà i passaren així llarga estona en silenci. Es comunicaven un càlid corrent interior, reconfortant. Florien els hibiscos, vermells de sang. La terra preparava una nova primavera.

Fènix va descobrir amb horror que retreia a X. els moments tan amargs que passava, i que se li acudien paraules dures contra l'objecte del seu amor

Vida perdonada

Sec al costat del foc, a muntanya. És mig núvol i fa vent. Després sortiré al jardí a omplir de gra la menjadora dels ocells i a collir els fredolics de sota l'arboç, però ara escolto el cafè que degota al filtre. És dis-sabte i escric un conte. El protagonista del conte és un executiu amb tendències suïcides a causa d'una suspensió de pagaments de l'empresa. Mentre li busco forma recordo el passeig pel bosc, ahir a la tarda. Feia fred i ens havíem abrigat; al cor del bosc el vent amenaça, però passa més amunt, movent les capçades amb fúria.

Els últims dies de tardor el bosc es retreu, s'amaga. El sotabosc, que dues setmanes enrere encara era verd i mostrava les últimes flors, ja era espès de fulles caigudes, en tots els tons gloriosos de grocs, torrats i vermells. Arbres i arbustos es despullen, feréstecs; descobren roques i tolls abans coberts per la vegetació, i formen la cara descarnada i decrepita del paisatge. Ahir el vent bramava en la foscor creixent. ¿Potser li hauria agradat, al meu executiu, aquell passeig? ¿L'hauria distret dels seus pensaments de mort?

Quan sóc al bosc, el paisatge i el seu significat m'interessen i m'absorbeixen de tal manera que se'm fa difícil pensar altra cosa; aquí sóc jo i em sento lliure. ¿Podria, l'executiu preocupat, deixar-se portar, amarar, pel paisatge? I, cosa més important: ¿en sabria? Jo he fet tota una vida d'aprenentatge del bosc. L'executiu em podria objectar: ¿per què són tan importants aquest passeig i la intenció d'oblidar? ¿És que potser puc fugir de la meua realitat?

Jo li assenyalaria una fondalada coberta amb molsa flonja i humida. "Observa. Agenolla't. Toca amb els dits el vellut brillant. Acaricia'l. Olor amb els ulls clucs aquesta densitat verda. Aspira-la i deixa't omplir. Després alça delicadament els brots i mira com aquesta molsa humil s'arropa a la pedra amb persistència vital. Al costat hi veus una soca en descomposició coberta de líquens, mínima expressió de vida. Viuen, s'aferren, s'alimenten d'ínfimes matèries del sotabosc que es podreix. D'aquí brotaran poderoses falgueres i lliris que floriran pel maig; admira els exuberants esbarzers, ara d'un granat hivernal bellíssim".

Si l'executiu em volgués escoltar, passés els dits per aquestes superfícies sedoses i rugoses, i demostrés una

mínima curiositat per saber quines fulles són d'auró o de roure, o parés atenció al bolet mocós o camagroc que apunta entre grèvols i molses atapeïdes, oblidaria per un moment les seves cabòries comptables. Ell mateix se n'hauria estranyat, després, perquè costa, a qui no en té costum, desplaçar el centre de l'interès obsessiu i atendre altres realitats.

Amb això no hauria quedat resolta la qüestió de fons: ¿per què és important per a mi? Ell es referiria al concepte d'utilitat. Jo li hauria de respondre, acariciant la soca d'una vella alzina amb tortuoses heures arrapades: "Utilitat mercantil, certament, un passeig pel bosc no en té. La utilitat és personal".

Si ell em volgués creure, encara, li aconsellaria que s'abracés a l'alzina corpulenta. Li diria: "¿La sents? És més forta que tu, i tan alta que has d'alçar molt el cap per veure'n les últimes branques, llampades. És un gegant supervivent. No obstant, amb una serra mecànica la venceries ara mateix. També podries aixafar i arrencar aquestes molses i esborrar els rastres de la vida. Tens poder per fer-ho. I per cremar aquest bosc una nit ventosa d'estiu, si et ve de gust".

"I en un moment de desesperació ho faria", em pot dir el meu personatge, amb ulls determinats. Llavors seuriem a les pedres en cercle d'una plaça carbonera i prendriem cafè del termos en la foscor opaca, grisa i verda. Jo li respondria que hem arribat al final del camí, si el final és la destrucció. Però que en l'aprenentatge del bosc he entès que sóc com l'alzina, la molsa o l'auró: més aviat poca cosa. Creixo, visc i moriré com qualsevol d'aquests éssers minúsculs dels quals ho desconec tot, i que lluiten per la vida com poden i allà on poden. A vegades els trobo bells i altres em fan por perquè no els he entès. Acosta't, comprèn, viu.

Ens beuríem el cafè en silenci. L'executiu, per fi, s'atreveria a escarbotar el terra i apartaria amb delicadesa les fulles d'alzina i les escorces, i somriuria assenyallant un rengle de petits monticles: hauria trobat fredolics. El somriure sorprès d'un adult que descobreix un tresor ínfim és sempre innocent i restaurador.

No podré escriure el conte que volia perquè el meu personatge, depressiu i amb tendències suïcides, ha reaccionat a temps gràcies a un passeig pel bosc de tardor. Algunes vegades els perdono la vida.

Si l'executiu passés els dits per aquestes superfícies sedoses i rugoses, i demostrés una mínima curiositat, oblidaria per un moment les seves cabòries comptables

L'esquelet d'Horaci Vergés estava fascinat. Mai havia sentit un desig tan gran de sortir del cos i evolucionar pels passadissos immensos i brillants del palau on era. Horaci Vergés s'encarregava de decorar una ala del palau que l'aristòcrata Asdrúbal de Regomir i Escurré tenia sobre els penya-segats del cap de Salou. El primer hivern del nou mil·lenni era un hivern suau; a la sala de ball la claror entrava daurada, i als miralls es reflectia el moviment inquiet de l'aigua del mar mentre el sol avançava cap a l'oest.

Horaci Vergés pintava uns plafons ovals que la humitat del mar havia devastat. Hi retornava els colors i les figures de fades i nereides al més pur estil modernista. Garlandes de flors, llacs amb nenúfars i els elfs maliciosos que s'amagaven al bosc profund. Asdrúbal de Regomir pagava bé, i a Horaci, artista postconceptual, li agradava demostrar que era capaç de dominar tots els estils. Al palau, els dies que va durar l'estada d'Horaci, només hi havia un matrimoni de servents per atendre el pintor.

Però, ¿de què li venia a l'esquelet d'Horaci la fascinació de moure's pels passadissos?

La primera nit que van dormir al palau, la remor de les ones contra el penyas-segat que voltava el palau va desvetllar l'esquelet fins al punt que va sortir de puntes per no despertar Horaci amb el moviment dels ossos.

Als corredors hi havia plafons de llum a les parets que es reflectien al parquet ben

EL CONTE

encerat. Mentre l'esquelet observava retrats de barbuts aristòcrates i dames severes vestides de seda fosca, per la finestra oberta d'un extrem del passadís va aparèixer un ballarí que saltava com si fos de goma. L'esquelet d'Horaci no sentia cap música, però el que semblava un príncep jove es movia a compàs, vestit amb teixit elàstic verd lluent de cap a peus. L'esquelet es va amagar al costat d'un canterano per no ser vist. Quan el dansaire va ser a prop l'esquelet va veure que no era tan jove com li havia semblat, i que portava la cara molt maquillada per dissimular les arrugues a la pell. L'home es movia amb l'agilitat d'un llagost, i deixava passes humides a terra. Va arribar fins al final del passadís i va baixar les escales fins a entrar a la sala de ball, d'on ja no va sortir.

L'endemà a la nit l'home no es va deixar veure, tot i que l'esquelet l'esperava amb ànsia. La nit següent l'esquelet es va decidir i va començar el ball d'extrem a extrem del passadís. Li agradava veure's reflectit a terra com en un mirall, i se sentia lleuger en tota l'amplada del corredor.

No com a casa, on topava d'ossos amb totes les parets. Va relliscar dues o tres vegades, perquè no tenia el costum de ballar, però al final ja s'aguantava de puntetes, amb un lleuger repicat a terra.

La nit que feia quatre va tornar a aparèixer el ballarí, ara vestit de lamé daurat, lluent com un estel errant, i de nou es tancà a la sala de ball. L'esquelet d'Horaci el va seguir amb precaució i va entreobrir la porta. Hi havia tots els llums encesos i l'home voltava i voltava fent figures i salts. A l'esquelet li va fer l'efecte d'un cos sense ossos, de tal manera es movia. Ell, que era ossos sense cos, també es trobava lleuger, i li va fer gràcia aquella paradoxa.

Mentre somreia pensant aquestes coses, es va trobar el ballarí de cara, amb les celles arrufades de contrarietat: havia estat sorprès. Hi va haver un moment de dubte. Segurament el ballarí es va adonar de la singularitat de l'esquelet, que era amable i s'inclinava amb elegància cortesa.

—La segona nit no et vas presentar. M'havia agradat tant veure't, vestit de verd... La nit següent et vaig voler imitar, però quèia. Ara ja m'aguanto. Tens un espai magnífic per ballar Vius aquí?

—Entra.

La veu del ballarí era autoritària. El va agafar pel braç i va tancar la porta. L'esquelet es va esgarrifar perquè l'home era fred.

—Saps que no hauries de ser aquí. Ets extraordinàriament suau i càlid. D'on has sortit?

—El meu cos dorm al pis de dalt. Jo em sentia inquiet pel soroll del mar, i ballar em calma. Sóc suau perquè sóc viu. No m'has dit si vius aquí...

—A l'inrevés que tu, no tinc ossos. Toca.

L'esquelet d'Horaci el va voler tocar, però l'home, d'un salt, es va penjar del marc d'un dels miralls ovals, rient. L'esquelet va observar, espantat, que el ballarí no tenia dents, tampoc. Llavors l'esquelet li va pessigar el peu i era flonjo com d'escuma, i de tacte humit, com el d'una esponja. Va retirar la mà vivament. L'altre reia, i el forat de la seva boca era negre.

Allò es començava a tornar horrible, va pensar l'esquelet d'Horaci. I com que era temorós de mena, ja marxava cap a la porta.

—Visc aquí sota, si ho vols saber.

El ballarí, d'un salt, va obrir la finestra i va desaparèixer avall. L'esquelet d'Horaci es va abocar a fora, i al fons, tot al voltant, només hi havia les ones del mar que bramaven contra les roques.

L'esquelet d'Horaci el va voler tocar, però l'home, d'un salt, es va penjar d'un marc d'un dels miralls ovals, rient. L'esquelet va observar, espantat, que el ballarí no tenia dents, tampoc

Olga Xirinacs

El ball de l'esquelet

El bon lector

Es va acostar al quiosc de l'estació a esperar que no hi hagués clients, cosa difícil a causa del despatx continu de diaris i revistes. Ell coneixia la noia del quiosc perquè havien viscut al mateix barri i jugaven a la placeta. Ella sempre portava còmics del quiosc i els llegien tots dos. Als catorze anys, la mare d'ella la va posar al quiosc a despatxar, i ja no es van veure tant al carrer. Llavors ell anava al quiosc, i ella, quan la mare marxava, li deixava llibres d'aventures, un cada vegada. "Torna-me'l nou", li advertia, i l'hi embolicava amb un full de diari. Ell es posava el llibre sota el jersei i feia un somriure agraït. Era un noi que no enraonava gaire. A casa, des de l'habitació que donava al celobert, navegava amb el globus de Jules Verne. Quan els pares discutien i la mare plorava i ningú es recordava d'ell, s'embarcava amb els anglesos cap al pol Nord i podia sentir com se li glaçaven les mans i els peus, i el cor i tot, encara que ell, als catorze anys no sabia què volia dir glaçar-se el cor.

De les aventures va passar a les novel·les de misteri. Al quiosc havien tingut Gardner, Conan Doyle, Christie, Poe, Assimov, King i els *bestsellers* de més èxit. Ell sempre triava les atmosferes inquietants de Doyle, Poe i King, que ella li embolicava i que ell tornava sempre com si no les hagués tocat. Als setze anys va deixar d'anar al quiosc. Alguna vegada la noia havia preguntat per ell a la plaça del barri, però li van dir que aquella família s'havia canviat de casa.

Van passar quatre anys. Tots dos en tenien vint, i ella encara hi pensava quan despatxa-

va algun volum de misteri dels que a ell li havia agradat llegir. Potser encara era un dels que ell havia tocat. La mare es va jubilar i llavors al quiosc era ella sola. A mig matí, quan havia despatxat el fort dels diaris, es feia un te al petit recambró que compartia amb piles de revistes. Li agradava aquella petita habitació on podia descansar un moment del trànsit apressat de l'estació. L'estació era tota la seva vida, i els diumenges solitaris la deprimien.

El dia que ell s'hi va acostar de nou era un dissabte fred amb amenaça de pluja. S'esperava, pàl·lid, en un extrem del taulell. Ella el va veure i va fer un gest de sorpresa amb les celles, somrient. Ell tenia també un somriure, glaçat com el dia.

—Vols passar? Aquí al recambró, vull dir —va oferir ella, obrint l'extrem del taulell. Li veia cara de fred i el posat encongit. Estava més prim, també. A la rebotiga ell no hi havia entrat mai, i ella no va pensar, llavors, que ell fos un estrany ni que no li hagués donat mai negoci. Era un bon lector i prou.

—Si no et sap greu... —ell s'encongia d'espatlles i ja entrava.

—Com et van les coses? —ella preguntava, amb alegria de veure'l.

Ell s'estremia i ella es va pensar que ell tenia calfreds.

—Vaig fent i prou. Treballo en una fusteria i m'agrada.

—Vols un te? Jo ara me l'anava a preparar. I tinc galetes i tot.

—Sí que em vindria bé —ell s'havia assegut en una de les dues cadires senzilles de lona negra, tipus director, que hi havia a la rebotiga, entre fileres de paquets lligats amb cordills, un penja-robes, un rentamans i una petita estufa. S'hi estava bé, allà. Es bevien el te.

—Encara em deixaries llibres? —va voler saber ell.

—Esclar que sí. Sempre els has tractat bé. Però digues, on has estat, tots aquests anys? Us va mudar i no em vas dir res... —era un petit retret.

Ella havia sigut amable i ell no li havia dit nada. Ara veia com li tremolaven les mans quan deixava la tassa.

—¿Em podria quedar aquí una estona, mentre em refaig? Llegiré i no et molestaré gens —ell no responia a la pregunta i ella era prudent.

—D'acord. Tu vés fent, que tinc feina —i ella va sortir a despatxar.

Van dinar allà dins mateix truita i sandvitxo que ella va portar del bar, amb dues cerveses cafès. Ell va voler pagar de totes passades. Es va fer de nit i ell va demanar per quedar-se a dormir al recambró. Ella començava a sentir-se inquieta. Va passar caixa, es va desar els diners i no sabia què dir-li.

—I els teus pares? On viviu, ara? —ella insistia.

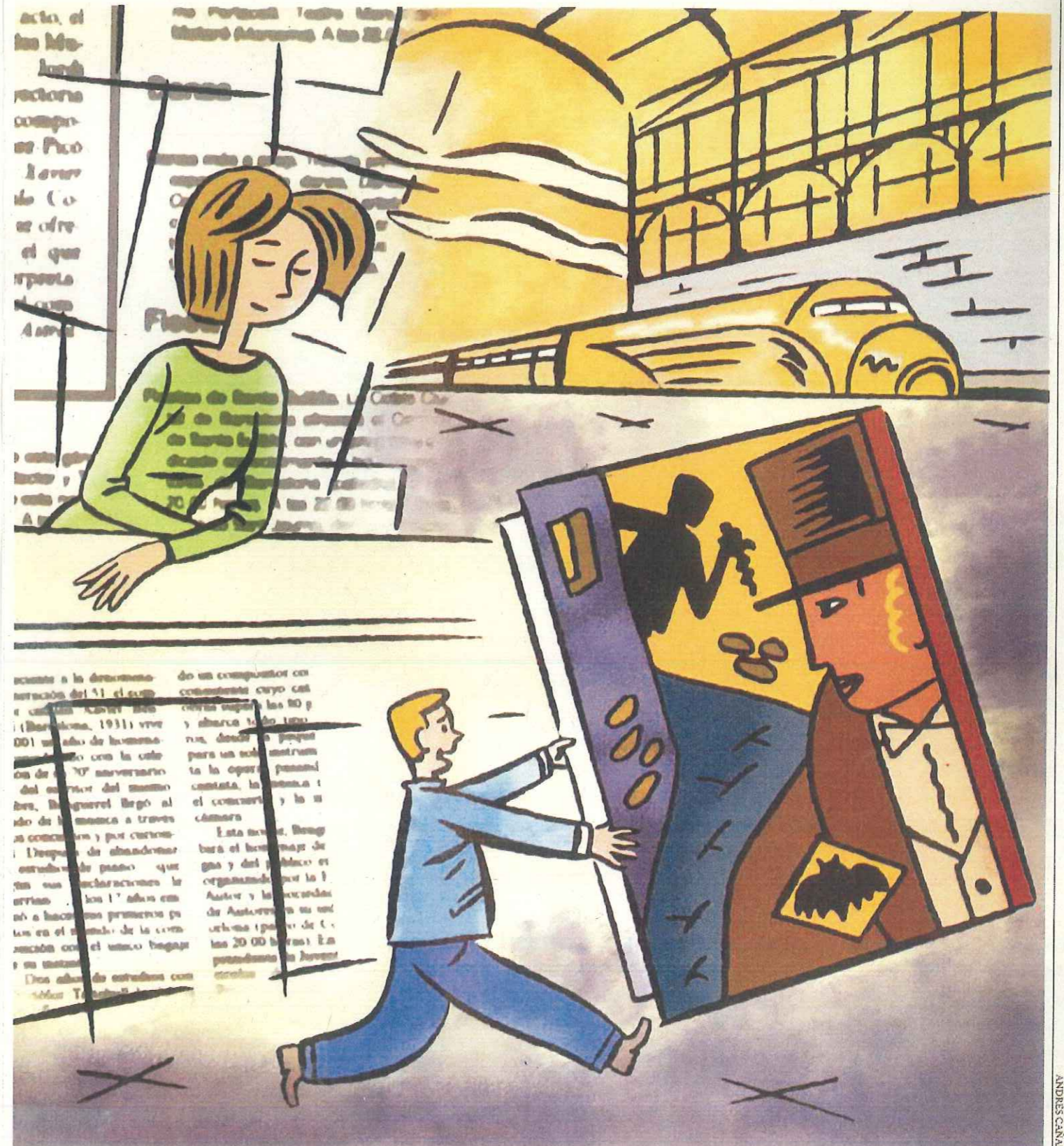
—Vivíem. Ells ja no hi viuen, i jo he hagut de marxar. Ara no et puc dir per què, però t'agraïr que em deixis dormir aquí només aquesta nit fins que em refaci. Demà a primera hora agafaré un tren.

Ella va tirar les persianes avall sense tanca amb clau. L'endemà ell ja no hi era. Els diaris de matí portaven la notícia: una parella havia sigut trobada morta a casa seva. Se sospitava del fill que no podia suportar les baralles cruels dels pares. Al recambró del quiosc, de sota la tassa de te ella va retirar una nota que deia: "He pres *Rescat en el temps*, de Crichton, i aquesta vegada et pago perquè no sé si te'l podré tornar.

"M'agradaria veure't de nou, però em serà difícil. Gràcies per tot".

Era diumenge, i la soledat la deprimia.

El dia que ell s'hi va acostar de nou era un dissabte fred amb amenaça de pluja. S'esperava, pàl·lid, en un extrem del taulell

EL CONTE

Bombons

Everard Ros es va enamorar diverses vegades. Les dones que va conèixer segurament es feien una idea equivocada de la vida d'una pastissera. Es pensaven que nedarrien en bombons, perquè així ho havien vist al cinema

Everard Ros, de noi, havia llegit un conte de Cortázar. Res de nou fins aquí, però sí per la influència que el conte va tenir en la seva vida professional, i que hauria de satisfer un autor si l'autor sabés quin pòder pot arribar a tenir la seva literatura.

Everard havia portat a la pràctica una recepta de Cortázar: farcir els bombons de substància de panerola, és a dir, d'escarabat de cuina; la substància blanca que es desprèn d'aixafar un escarabat, recollir el producte, seleccionar-lo de crostes dures i utilitzar-lo en tota la seva puresa.

La família d'Everard tenien pastisseria, i a la pastisseria hi havia una secció important dedicada a la xocolata. Xocolata de totes classes: rajoles, bombons, en pols, i desfeta, que servien en un salonet on els clients esmorzaven i berenaven amb el ritual d'una cerimònia que requereix bon paladar i deixar passar el temps amb calma beata. El pare d'Everard deia que els seus clients s'arribaven a embalsamar de xocolata, i ho reconeixia satisfet.

Quan Everard va començar a treballar a l'obra-dor li van ensenyar a omplir els motlles per als bombons, i aviat el seu talent creador va inventar formes atrevides, amb xocolata d'alt percentatge de cacau, que delia els compradors nous. Els bombons clàssics tenien més acceptació per l'errada creença de fer quedar bé el client amb un producte de tota la vida. "Carrinclons", deia Everard entre dents, mentre omplia de praliné, de licor, d'avellana, de pasta de nou, de cirera al marrasquí. I llavors va llegir el conte de Cortázar.

Les primeres proves ja van resultar, perquè Everard era un oficial hàbil, i perquè en tots els obradors, cuines i lavabos, sobretot si són a les

parts antigues i venerables de les ciutats, s'hi poden trobar unes paneroles de bona mida. Les més apreciades per Everard eren les rosses gegantines, que el proveïen de material untuós i de bona qualitat. Tothom sap que per caçar una panerola s'ha de ser llest. Són ràpides i esmunyedisses, i Everard no es podia passar l'estona corrent i donant puntades de peu si hi havia aprenents a l'obra-dor. De manera que va optar per baixar de nit, quan els de casa dormien. La família vivia al pis de sobre de la pastisseria, i la casa feia sempre l'olor incitant dels pastissos al forn, de la vainilla i de la xocolata.

Everard treballava amb tota cura la pasta blanca i la barrejava amb els delicats colors de la menta, de la violeta i de la rosa, i l'afegia a la suau textura dels massapans i pralinés. El primer dia, quan havia omplert les caixes amb el producte, s'havia preguntat si hi hauria reclamacions a la botiga, però va passar el temps i allò no es va produir, sinó tot al contrari. La gent havia trobat exquisits els bombons, i Everard ho va atribuir al fet que la pasta blanca de la seva invenció, en ser altament proteica, segurament tenia efectes afrodisíacs, lleugerament euforitzants.

I es va felicitar de la seva iniciativa. Encara que més endins seu va recordar Cortázar amb gratitud.

Més endavant va afegir ínfimes quantitats de pasta blanca de panerola a la nata que surava sobre les tasses de xocolata vienesa. Ho va deixar córrer perquè la matèria era escassa, i barrejada amb la nata no ofería la mateixa

EL CONTE

condensació ni produïa l'efecte que s'obtenia amb els bombons, sobretot amb els bombons clàssics. Everard Ros va voler provar de treballar la pasta amb els bombons de nou disseny, i ho va fer utilitzant-la per dibuixar-hi lletres i línies que creuaven el bombó de xocolata fosca amb una elegància innovadora: ratllats blancs i negres, petits cercles, i una frase curta: "t'estimo", que va ser l'èxit de sant Valentí i de sant Jordi.

Everard Ros es va enamorar diverses vegades. Les dones que va conèixer segurament es feien una idea equivocada de la vida d'una pastissera. Es pensaven que nedarien en bombons, perquè així ho havien vist al cinema, i perquè enamorar-se d'un pastisser comença sempre per l'olfacte abans que per qualsevol altra apreciació. Però Everard Ros no ofería mai bombons a les dones que començava a estimar, sinó tot al contrari. S'enfadava si elles n'hi demanaven. "Qualsevol cosa menys bombons, que engreixen". Les noies el solien abandonar aviat, i ell se'n dolia. Va agafar el costum d'enviar-los una capsa de bombons cada vegada que es formalitzava el trencament amorós. Era la seva petita venjança.

Fins que va trobar la dona que no menjava mai bombons, i en va tenir una sorpresa tan gran, que s'hi va arribar a casar. Ella li va prometre solemnement que mai tastaria un bombó, i allò la feia única als ulls d'Everard, que es prometia ser feliç amb Marialisa. Es miraven als ulls i es somreïen amb complicitat mentre passejaven pels carrers antics, arriant puntada de peu a cada escarabat que es creuava al seu camí. Marialisa havia llegit el conte de Cortázar. Li va confessar a Everard entre petons, i des de llavors van fabricar els bombons entre tots dos.

Joan Baptista Anglès va sortir d'hora de casa amb la intenció de caminar una estona per la platja. Era un matí d'hivern gris uniforme, sense vent. Una immensa flassada de llana cobria tot el paisatge i mullava les vores al mar, desfilades i xopes: plovia a l'horitzó. A Joan Baptista li agradaven els dies grisos, en què el paisatge es desdibuixava i els impactes de color no eren agressius amb els seus ulls també grisos.

Va baixar saltant pel dret, passant les vies i esquivant les obres del passeig Marítim que amuntegaven blocs de pedra i muntanyes de ferralla. Era diumenge, no hi havia treballadors i la circulació era escassa. A la llarga platja era ell sol, caminant a la sorra nova, llepada per l'aigua, sense passos marcats encara.

Resseguia els senyals deixats per les ones, que dipositaven a la sorra petxines, plàstics i detritus diversos, fent ondulacions irregulars. Hi havia mala mar i l'onatge descarregava amb força contra les roques dels extrems, alçant escumes ferotges. A la platja la remor també era considerable. A Joan Baptista li agradava cantar quan els elements s'enfurismaven, i començà una cançó marinera italiana que es deia *Odi tu...?*, i que en un passatge determinat feia: *Odi tu qual fragor...?* En aquell fragor ell se sentia a gust i enviava la veu potent contra les ones, i amb la veu totes les seves cabòries, que desapareixien entre remolins d'aigua, sorra i algues.

Es va adonar que a les vores deixades per les ones, a més de closques i suros, hi havia un clavell vermell. D'on podia venir? ¿Potser d'un jardí destrossat per la tempesta? ¿D'uns amants romàntics a la platja? Fos el que fos, va trobar que era un detall insòlit per al passejant, i va

somriure pensant que les casualitats també tenen les seves gentileces. Més endavant hi havia un altre clavell, també vermell. I un altre. Tot un seguit de clavells tallats a la mateixa mida. Joan Baptista va començar a arrufar les celles, perplex. Ni jardins ni amants, doncs.

La troballa següent ja li va donar pistes: la carcassa d'una corona mortuòria, encara amb fragments d'esperreguera lligats amb fil d'empalmar desflocat, que el mar no havia aconseguit separar. Els clavells vermells, per tant, formaven part d'una corona de morts. D'una de les corones que la gent tira al mar. Quan? Hi podia haver moments diversos. Llançar les cendres d'un difunt solia ser el més corrent. Joan Baptista Anglès va fer un càlcul ràpid. Sabia que als crematoris hi havia llargues cues d'espera, i allò suposava una considerable quantitat de material, encara que no tothom anava a parar al mar. Altres moments per llançar una corona podien ser per un difunt mort en alta mar, encara que ara els difunts se solien conservar a les cambres frigorífiques fins a arribar a port, però de tot hi havia. En aquells casos no era probable que l'acompanyés una corona.

Joan Baptista caminava absort en aquestes elucubracions. També podia ser que algú diposés corones al mar en memòria d'algun ofegat o d'accidents ocorreguts a l'aigua. Casos en què no s'havien trobat els cossos. A Joan Baptista se'n hi ocorrien uns quants: submarinistes atrapats, naufrags ofegats, avions caiguts, gent sorpresa per riuades. Els corrents poderosos els portaven qui sap on, i el rescat es feia impossible. En al-

guns països dipositaven també llànties enceses a l'aigua, juntament amb les flors.

Mentre avançava d'esma el cel es feia més gris; per això no li va estranyar que l'arena també es veiés més grisa. Cada vegada més. I la sorra la notava més porosa sota els peus, tova, flonja. Cada vegada més. Ho va atribuir als abocaments que havien fet per regenerar les platges. Tones i tones de terra estranya que en contacte amb l'aigua s'estovava i dificultava el pas.

Ja devia arribar a les primeres dunes, perquè veia els monticles també grisos, potser per efecte de la claror. "Sí que he caminat", es va dir, perquè les dunes on ell solia descansar eren lluny del seu punt de partença. Però entre cantar i identificar restes li devia haver passat el temps sense adonar-se'n.

Li va estranyar, també, que les dunes no mostressin la típica i minsa vegetació de joncs, salicòrnies, limòniums i bàlsam que hi arrelava quan podia, com una primera avançada de contenció del terreny costaner. ¿Eren els monticles aquells una nova formació aportada pel mar de fons? Encuriós, Joan Baptista ara s'apressava en la platja encara solitària. A les roques del fons, lluny encara, l'escuma formava una atmosfera vaporosa, ectoplàsmica.

Els monticles s'agrupaven més endavant en un de sol d'alçada considerable. Quan Joan Baptista, intrigat, hi va posar el peu amb intenció de pujar-lo, s'hi va enfonsar de tal manera que hi va caure d'esquena i el munt es va desfer sobre seu, sepultant-lo. El material, de consistència atomitzada, li va omplir el nas i la boca, ofegant-lo, cobrint-lo d'una capa espessa de cendra.

Perquè era cendra. El mar no sols havia portat els clavells.

EL CONTE

Clavells

De la bassa sortia el rec i del rec Rosalia agafava aigua amb potets de fireta per fer pastetes de fang. Feia seure l'osset a terra i li deia: "Ara esmorzaràs". Li preparava un pastís guarnit amb fulles de margarida o llavorettes de rosella i el feia menjar.

Olga Xirinacs

Aquella tarda de juny Rosalia va fer dues corones de flors, una per a ella i una altra per al seu osset, que es deia Mateu. Mateu era de vellut gris fosc i l'havien portat els Reis de l'any passat. En realitat, Mateu l'havia fet la mare de Rosalia, que sabia cosir. De nit, quan la nena dormia, havia tallat el patró, cosit el vellut de l'inrevés, girat i després emplantat d'escuma atapeïda. Mateu era un osset compacte, més llarg que ample, i quan la nena el va agafar era gairebé tan alt com ella. El morret li va fer d'un bocí de cuir, els ulls eren dos botons de vidre pintat, i les ungles les va marcar amb embastes de fil negre.

Rosalia portava sempre Mateu abraçat i li explicava coses, les seves petites coses, perquè Rosalia tenia tres anys. Era rossa i d'ulls grisos com la boira que feia sovint a muntanya. Rosalia, el seu germà d'onze anys, els pares i l'àvia vivien a la masia, als defores del poble. Tenien un ramat de bous que el pare portava a pasturar. A vegades, a l'estiu, el pare i el ramat es quedaven a dormir a les pastures altes, i el germà de Rosalia els acompanyava perquè tenia vacances. Els dos gossos pastors sabien fer anar el ramat on l'amo els manava, i la mare de Rosalia deia que haurien d'anar a concurs, que guanyarien.

La mare de Rosalia anava cada dia a cosir a un taller del poble, i Rosalia es quedava amb l'àvia. Després d'esmorzar Rosalia sortia fora amb l'osset Mateu. Davant de la casa hi havia un bon pati amb flors a cada banda, i a un extrem la cleda per al ramat. Al darrere hi tenien l'eixida amb una parra vella sobre el rafal i bancs per seure a la fresca. Després hi havia els corrals amb l'aviram i

conills, la bassa i l'hort. De la bassa sortia el rec, i del rec Rosalia agafava aigua amb potets de fireta, per fer pastetes de fang. Feia seure l'osset a terra i li deia: "Ara esmorzaràs". Li preparava un pastís ben guarnit amb fulles de margarida o llavorettes de rosella, i el feia menjar fins que Mateu s'atipava. Rosalia es rentava les mans al rec, perquè la iaia la renyava si la veia massa bruta. Al rec hi havia capgrossos i fils de verdet, però a Rosalia els capgrossos no li agradaven gaire perquè eren freds i bavosos.

Després anaven a veure les gàbies dels conills, que arronsaven el morret i feien bellugar els bigotis tan fins. N'hi havia que tenien els ulls rosa, preciosos. Li agradava entrar al galliner amb l'àvia a buscar els ous acabats de pondre. L'àvia li passava els ous calentons per sobre les parpelles, i deia que allò era bo per als ulls. Les gallines s'estarrufaven, grataven la palla i semblava que rondinessin, corroooc, corroooc, perquè els prenien els ous. Quan l'àvia agafava una gallina o un pollastre deixava que Rosalia l'acariciés, i la nena passava la mà per sobre les ales, sedoses, tèbies. Després sortien amb el cistell ple, l'àvia portava els ous a la cuina i Rosalia seguia un gall dindi que es passejava fent brandar el moc. A Rosalia li hauria agradat pujar Mateu a cavall del gall dindi, però era massa petita per agafar aquella bestiola.

EL CONTE

Una tarda de juny, després de berenar, Rosalia va sortir a l'hort. Havia vist les nenes de primera comunitat al poble, i dues nívies amigues de la

mare. Portaven vestits blancs, i la mare havia ajudat a cosir un dels vestits de núvia. Duïen corones de flors, poms de flors a les mans, i tiraven flors per terra quan feien processons. Rosalia va collir brots llargs de vidalba per fer dues corones, una per a ella i l'altra per a l'osset Mateu, i se les van posar.

Quan va anar a fer el berenar de Mateu, es va trobar que no hi havia aigua al rec. ¿Com faria les pastetes de fang? Va donar la volta a la bassa i d'aigua no se'n veia per enlloc. Però la bassa bé devia ser plena, si no els peixos s'haurien mort. Ho havia de mirar.

Rosalia va agafar un potet de fireta, i amb Mateu al braç es va enfilat per l'escala de ferro de la bassa. Quan va ser dalt va veure que la bassa estava plena, i que els peixos vermells s'acostaven a mirar, a veure si els donava alguna cosa, però Rosalia no tenia res per donar-los. Ella havia de fer el berenar de l'osset i va allargar el braç amb el pot per agafar l'aigua.

Es feia fosc, ja se sentia el ramat que tornava, i l'àvia va sortir a cridar la nena. Davant no hi era. Darrere tampoc, ni al galliner. No la trobaven, ai, Senyor. Era a la bassa, ofegada. Van avisar la mare, que acabava un vestit de núvia. El pare entrava el ramat i el germà venia de repàs.

"Per què s'hi deu haver enfilat, marededéu?" "Li deu haver caigut l'osset a l'aigua i l'ha volgut agafar", anaven dient, perquè els veïns del poble ja arribaven, amb les mans a la boca per contenir el plor. Rosalia i Mateu flotaven, amb les corones de flors blanques al cap. Mateu, xop d'aigua, s'havia enfosquit i semblava negre. "Com dos nuviets, valga'm Déu, com dos nuviets", encara va dir l'àvia.

Una tarda de juny

El pescador de nit

Olga Xirinacs

Surto. Se'n veu una –va dir Cosme el pescador. I se'n va anar amb la barca.

Quan Cosme va ser fora, Còsima amb els binocles va buscar sobre l'aigua, cap a la punta rocosa, una d'aquelles llumetes. "Un altre...", va remugar.

Era negra nit. Se sentia la fressa de l'aigua, invisible menys en les franges d'escuma que fregaven la platja. Udolava un gos més enllà de les roques. Cosme sortia amb la llum darrere per pescar quatre sardines i algun calamar. Vivia amb Còsima en una petita casa de la platja, al costat de la punta rocosa. La barca i el bot els tenia avarats a la sorra. De dia, Cosme feia de vigilant d'un petit parc en estat salvatge als defores de la ciutat, i Còsima cosia a casa per a un taller de modista.

Cosme va engegar el motor per allunyar-se de la platja, però quan va ser a prop de la punta el va parar i s'ajudava del rem. La llum era allà i fluctuava sobre l'aigua amb febles pampallugues, com una espelma que s'apaga.

Va preparar la caixa lligada amb la corda i un plom al fons. Ja s'hi acostava. La caixa va entrar a l'aigua amb un cop suau i Cosme la va guiar cap a la flameta imprecisa fins que la va atrapar. Ara calia hissar i tapar de seguida. Les llumenetes apareixien poques vegades, i no sempre es deixaven agafar a la primera.

Cosme va deixar la caixa a la cabina, embolicada amb un drap, i va tirar la xarxa al mateix punt on havia vist la flama. Va estirar i pesava.

L'embalum el va lligar a l'orla, a punt per arrossegar. Llavors va parer una petita xarxa darrere, per la sardina. Es va abrigar perquè la humitat de la nit estovava fins al moll de l'os, i es va prendre un cafè del termos. Eren les dues que tornava i avarava la barca. Després va portar l'embalum sorra enllà, lluny de la casa. Les ones esborrarien els passos.

Va tornar i Còsima ja dormia. Va deixar la galleda de sardina a la pica i va sortir al pati del darrere. Era una eixida amb eucaliptus, pins i mates de baladre i bignònia, que feien un tancat natural. Al fons hi havia la caseta d'eines.

La caseta d'eines era el taller de Cosme. Hi tenia prestatges amb ampolles i garrafes diverses i un armari de fusta amb compartiments. Cosme portava la caixa em-

bolicada amb el drap. Va obrir un dels compartiments de l'armari i en va treure una campana de vidre d'un pam d'alçada, sobre una base de fusta. Va encarar la campana a la caixa que portava i en va traspasar el contingut, tapant de seguida amb la base, i ho desà a l'armari.

L'endemà, mentre vigilava el parc salvatge, va trobar l'home del gos borni. Feia anys que passejaven plegats i no enraonaven gaire. El gos borni era negre, alt i lluent, pacient amb les parades del seu amo.

–Aquesta nit ha udolat el gos –va començar l'home del gos borni.

–L'he sentit quan sortia a pescar.

–Ha aparegut un ofegat. No sé per què sempre vénen a parar aquí –s'intrigava l'home del gos borni.

–Deu ser cosa dels corrents. Van de nord a sud.

–I qui et diu que s'ofeguen al nord? El meu gos ensuma la mort –afirmava l'home del gos borni.

–Mala cosa, em sembla.

–Sí, mal senyal –acabava l'home del gos borni.

Feien la ronda. Passaven per les mates de llentiscle on de nit dormien els furtius. Hi havia brutícia. Plàstics, defecacions, parracs. Ni els municipals s'hi atrevien. Quan Cosme passava la ronda, els furtius ja eren fora. A vegades Cosme agraià la companyia de l'home del gos borni.

A casa, Còsima endreçava abans de posar-se a la màquina. Va anar a l'eixida i va entrar a la caseta d'eines. Va obrir l'armari dels compartiments.

Cada compartiment amb el seu pany i clau petits. Cada compartiment amb una campana de vidre. Sota cada campana de vidre una flameta indecisa, fosforescent. Cinc, comptant la nova. Els altres, fins a deu, eren buits.

Còsima ho sabia: les clarors fosforescents eren els senyals dels ofegats.

"Els morts sempre acaben sortint", deia Cosme. "Jo els arrossego a la platja i descansen", es justificava. Còsima tenia un home caritatiu.

–Però, ¿i les animetes? –feia Còsima, compadida de les llums oscil·lants tancaades a l'armari.

–Millor aquí que a l'infern –sentenciava Cosme.

Còsima, generosa, els feia el senyal de la creu, un a cada compartiment.

La caixa va entrar a l'aigua amb un cop suau i Cosme la va guiar cap a la flameta imprecisa fins que la va atrapar

La glorieta

Olga Xirinacs

Quan s'anaven acostant al mar sentien l'olor de brea. Ho deia el pare: "És brea, de les obres al port". Els nens tenien ganes d'arribar a casa dels avis, al capdamunt de la Rambla, perquè els dimecres es trobaven allà amb els cosins i menjaven xocolata i galetes amb melmelada, i perquè els avis tenien jardí.

Els dos cosins més grans, onze i dotze anys, així que s'acabaven la xocolata, i mentre les mares s'explicaven les novetats i donaven el menjar a la boca als nens petits, fugien esperitats cap al jardí. El jardí tenia una paret alta, coberta amb una gelosia de fusta atapeïda de plantes enfiladisses fins dalt de tot. Ells també s'hi enfilaven. Quan eren al capdamunt observaven la situació general. A l'altra banda de paret, i voltat d'edificis alts, hi havia el solar municipal tancat amb una porta de ferro que donava al carrer lateral. Era un ermot abandonat, amb vegetació alta i vigorosa, ara bastant seca, per la calor.

Hi havia al mig de l'ermot una antiga glorieta de fusta verda, caiguda, amb l'entrada ran de terra, que hi permetia entrar acotxat i estirar-s'hi dins. La glorieta era el refugi i camuflatge dels nens. Els nens, els dies de berenar, saltaven la paret, s'amagaven a la glorieta i apedregaven els gatots, que fugien amb bufades i marrameus.

La tarda que la ciutat feia olor a brea, quan ja eren dalt de la paret i anaven a saltar, van veure la parella. La parella era dins de la glorieta. La seva glorieta. ¿Com devien haver entrat al solar? Potser havien forçat el pany o potser tenien la clau, allò els nens no ho sabien, però la parella hi era, i ocupaven la glorieta. Els nens van començar a riure, pegant-se cops de colze. No sabien si acabar de saltar. Però l'un va dir a l'altre una cosa a l'orella i llavors van decidir l'estratègia, perquè aquella havia de ser una diversió extra. Els nens es van regirar les butxaques, van fer que sí amb el cap i van saltar com una patrulla infiltrada en territori enemic, amb tota la cautela del món. Els herbots els protegien.

La glorieta caiguda permetia la posició encongada i l'horitzontal, aquesta última la de la parella que en aquell moment l'ocupava. La glorieta caiguda, si se l'empenyia, podia rodolar i quedar tancada com una gàbia, amb l'entrada cap per avall. Allò els nens ho sabien, i havien provat de caçar-hi gats, però els gats s'esmunyien per la filigrana de fusta, de manera que ho havien deixat córrer i mantenien la glorieta en posició de poder-hi entrar.

Van vorejar les tàpies amb la intenció d'acostar-se a la glorieta per darrere. L'acció havia de ser ràpida i simultània, un atac sorpresa. Primer van encendre els mistos sobre herba seca, al peu de la glorieta. Immediatament la van girar i empènyer de manera que quedés tancada, amb la sortida sota. La fusta resseca ja havia pres. La parella va reaccionar entremig del fum espès i aspre dels herbots i la vivor de la glorieta en flames. Un gatot va fugir amb la cua encesa.

Els dos cosins van escalar la paret amb tota rapidesa per tornar al jardí. Es van quedar dalt, arrapats a les plantes enfiladisses, mirant com dues persones nues corrien esverades entre l'herba, amb la pell socarrimada. Els dos cosins es van picar els colzes altra vegada. L'operació havia anat bé.

Es van veure caps a les finestres altes d'algun edifici veí. Es van sentir sirenes que s'acostaven. Als cosins els brillaven els ulls d'excitació. La foguera ja era alta i el fum en columna era portat pel vent més enllà dels terrats i teulades.

El jardí es va omplir de pares, mares, avis i nens, atrets pel fum que no sabien d'on venia. Van veure els dos cosins dalt de la paret.

—¿Què hi feu, aquí dalt? —va renyar un dels pares.

—¿No veieu que podeu caure? Ai, marededéu —va afegir l'àvia.

—Nens, ¿això és el que feu quan marxeu corrents després de berenar? —va recelar una de les mares.

—Nosaltres només miràvem, mare —responia un dels nens.

—És que hem vist fum, pare, i ens hem enfilat aquí. ¿Que potser hem fet malbé alguna planta? Perdoneu, ja baixem de seguida —va afegir l'altre cosí, amb aire penedit.

Els dos cosins van baixar. Portaven alguna esgarrinxada a les mans, però era normal, si havien pujat per la gelosia de fusta.

A la saleta del berenar la xocolata s'havia refredat. Una de les mares rentava amb aigua oxigenada les rascades dels nois, i els posava una capa de crema que feia olor de llimona.

—Us haureu de banyar, que els cabells us fan pudor de fum. I no us vull veure més enfilats a la paret, ¿sentiu? Podríeu prendre mal, Déu nos en guard.

Tot allò va passar la tarda que la ciutat, cap al mar, feia olor de Brea. A la brea s'hi va afegir l'olor del fum, aspra, i els crits de la parella, que l'ambulància ja s'emportava.

La glorieta caiguda, si se l'empenyia, podia rodolar i quedar tancada com una gàbia, amb l'entrada cap avall. Allò els nens ho sabien

El sento com rosega

Miscardi sol passar de la taula al braç de la butaca on hi ha el faristol, i s'acosta suaument a les pàgines del llibre. Jo llegeixo i ell acompanya el moviment de girar full. La pota pelfada, tigrada en gris, juga amb els meus dits. Miscardi és un gat de biblioteca. Com convé a una biblioteca, és silenciós i d'ulls fosforescents: hi veu de nit. Nosaltres sempre llegim de nit.

Des que era un gatonet li he ensenyat llibres diferents, que sempre ha seguit amb atenció cortesa. S'entreté amb certs dibuixos naturalistes d'ocells, serps, sargantanes i escarabats. Sobretot d'escarabats. Quan els mira el veig com bada narius i orelles, decanta el cap i els pèls del bigoti se li estremeixen electritzats. Aquesta reacció condicionada respon a un estímul real.

La casa és vella i enfustada. De nit cruix i apareixen escarabats de bona mida, lluents i veloços, que no em veig amb cor d'aixafar. Anys enrere n'aprofitava la polpa per farcir bombons i bunyols, segons antigues receptes heretades en vells quaderns escrits a mà. Ara els deixo per Miscardi. Ell s'hi dedica de gust i els assaboreix amb fruïció.

Quan les ombres són espesses, en el silenci de la nit, a Miscardi no el veig però el sento com els rosega, amb el crec-crec característic de qui menja patates torrades. Quan els atrapa s'ajeu i hi juga movent les potes davanteres amb cura. Penso que li agraden les pessigolles que li fa l'escarabat resistent abans d'entrar a la boca de dents esmolades. Per això, entre altres raons, a Miscardi li agrada la meva biblioteca. També perquè es distreu empaitant les gruixudes i vellutades

papallones nocturnes, que entren del jardí atretes per la llum pastosa de les pantalles de seda. Acabada la cacera, flota un polsim daurat que es posa amb lentitud sobre la superfície de caoba polida de la taula. A vegades li acabo d'espolsar amb els dits les escames volàtils del mörro, si n'hi queda alguna després d'haver-se rellepat. Em mira amb els ulls líquids i s'ajeu a la meva falda en l'ample silenci eixut de paper i fusta.

A Miscardi li he fet entendre amb paciència el comportament d'altres gats cèlebres, tan diferents com el martiritzat i venjatiu Plutó de Poe, i el consentit i comprensiu Hamilcar d'Anatole France, vigilant de la ciutat dels llibres. Miscardi, però, ha conformat el seu propi caràcter, decantant-se més aviat pels llibres i el jardí. Són els dos punts d'atracció per on es mou la seva vida elàstica.

Miscardi i jo vivim en el silenci, les correïsses i la pols daurada de llibres i papallones. Però ara ha aparegut un element pertorbador que pot afectar greument aquest equilibri: ha vingut una serp al jardí.

Gat i serp no poden compartir territori, ja que s'alimenten del mateix i la competència és forta. Em fa l'efecte que aquesta serp, que és una colobra, pretén desplaçar el gat. La serp s'enfila al pi que tenim davant de la biblioteca i ens espia mentre intenta sorprendre algun ocell adormit o

EL CONTE

robar ous i pollets dels nius. Busca ratolins i escarabats, i estic segura que entra a casa per la finestra oberta, a través del reixat.

Miscardi ha començat a estarrufar el llom i

rondinar de forma amenaçadora i dissuasòria. La serp l'ha ignorat, i a Miscardi li correspon defensar el territori de manera més eficaç. En el fons li fa mandra, o por, abandonar la comoditat de la vida senzilla i enfrontar-se amb la serp, però l'orgull i la vanitat no li permeten recular: la casa i el jardí són seus. Em mira volent endevinar quin partit prendré i mou el cap sense gaire convenciment. La desconfiança feréstega dels gats és del tot justificada.

Arriba el moment temut, fatal, la nit decisiva. Ulls verds i ardents mesurant el terreny, boques obertes mostrant els ullals amb feresa. Serp i gat s'enfronten davant del pi i jo els contemplo des de la finestra reixada. La serp es cargola amb ràbia sobre Miscardi, i tots dos rodolen entre grava i pinassa, bufant i miolant enfurits. No es deixen anar i alcen un petit remolí de pols mentre els ocells que dormien fugen esverats, perduts entre un gruix de papallones pelfades.

Estic atenta a l'evolució de la baralla a mort i en calculo els resultats. Un gat nafrat o escanyat i una serp trosdejada després de terribles sofriments. La meva sensibilitat no em permet imaginar aquesta visió. El meu esperit delicat només reposa en la pau dels llibres, i ara els crits febles i agònics del gat em provoquen esgarrifances i torben el silenci amable de la biblioteca i del jardí. No ho suportó.

Trec la llanterna i la pistola del calaix, i d'un sol tret encertat deturo en sec la brutal investida. A la grava, entre la pinassa, queden pells mortes, palpitations febles, sang. Enterro junts els dos adversaris i em dispenso a passar la nit sola.

Havia invertit temps i paciència en l'educació de Miscardi. Ara cal que torni a començar. Sempre és estimulante.

Miscardi i jo convivim en el silenci, les corredisses i la pols daurada de llibres i papallones. Però ara ha aparegut un element pertorbador que pot afectar aquest equilibri: ha vingut una serp al jardí

Cendra de roses sobre el mar

Quan va començar el foc eren les dues en punt de la matinada. Va ser un foc covat a poc a poc en una combustió larvada, sostinguda, fins que va néixer amb força rabiosa. Es va iniciar pel sobreescalfament de l'equip de refrigeració del magatzem de flors del port, als baixos del local. Hi havien apilat les caixes al voltant, amb la pressa de l'excés de feina. L'endemà la ciutat sencera havia de lluir garlandes de roses de tots colors per celebrar el I Congrés de Ciutats Patrimoniales. Desfilarien noies amb corona de roses, i graciosos minyons amb cistells llençarien pètals perfumats pels carrers. També se n'havien de tirar sobre el públic, des de balcons i terrats. Per al cas es recoria a perfum sintètic, industrial, contingut en esprais desats a les caixes apilades.

El magatzem de flors era una de les grans instal·lacions portuàries, gestionat per empreses diverses. Desenes de voluntaris hi havien treballat tot el dia preparant els guarniments amb activitat frenètica, beguts i alimentats per càtering. Al magatzem hi havien desat les túniques, les cistelles, les garlandes i les caixes de flor esfullada. A primera hora del matí es ruixaria tot d'essència, i els floristes s'emportarien el material per ornar els salons institucionals i els teatres per a les celebracions programades.

Com que havia fet un dia esplèndid, era a primers de juny, els voluntaris també havien treballat fora, en llargs taulells. Els mariners orientals que s'acostaven a mirar somreien amb moviments de cap apreciatius, entre sons guturals. Un búlgar havia tornat al seu vaixell a buscar un parell de pots de confitura de roses, pròpia del seu país, i els havia ofert als voluntaris, que alhora el van observar amb un porró de priorat. El moment va ser captat per la televisió local.

Al pis superior del magatzem s'hi havia muntat l'exposició de roses, la primera que es feia a la ciutat. Columnes florides, vasos, craters i jardins rocosos amb petits brolladors mostraven l'ideal romàntic que els polítics tenien dels imperis perduts. Noies amb corones de roses assajaven amb insistència poemes florals que dirien l'endemà durant la inauguració i mentre els visitants recorrien la gran sala.

El guàrdia jurat s'havia après de memòria fragments sobretot d'uns poemes que es deien *Ceniza de rosas*, i els recitava: "...Y las rosas de olor, / que pongo como ella las ponía...". Sí, allò se li havia ficat al cap, sobretot pensant en la noia que el deia. Li havia demanat còpia dels poemes i els va passar al

vigilant de nit, perquè se'ls recités; el vigilat nocturn ho va fer, perquè les hores de guàrdia són lentes i avorrides.

En el silenci de la nit de juny els crits d'una gavina inquietaven l'aigua. Les barques de llum es veien en rengle a l'horitzó com una balisa. A tocar de les altes grues, els mariners de guàrdia dels remolcadors tenien un so tallat per comunicats de ràdio rutinaris. "*Dolorido y con flores voy / por los desiertos corredores...*", recitava en veu alta el vigilat nocturn del magatzem de flors, al pis superior, divagant entre falses columnes. Trobava que el guàrdia de dia tenia raó, aquelles poesies se li ficaven al cap.

A la planta baixa, la combustió lenta de les caixes apilades encara no havia esclatat en flames. Les flors començaven a eixugar-se i retorçar-se, i aviat els pètals s'encongrien, en un afany inútil de preservar la humitat interior. El cable elèctric espurnejava, però no havia pres als materials sintètics.

El vigilat de nit buscava alguna llepolia entre les restes del càtering. Va trobar un pot de la confitura búlgara, ja començat, i hi va ficar el dit. Era deliciosa. El porró amb vi romà de roses el va posar al punt de poder apreciar que la *Ceniza de rosas* era un símbol molt ben trobat, i que el poeta tenia el poder evocador que només un geni pot demostrar.

La flamarada va ser sobtada, després de ben covada. Va prendre amb la fúria incendiària pròpia d'una invasió de bàrbars en un poble adormit sota sostres de palla. Plàstic, columnes de porexpan, cartró, cel·lofana, cintes, túniques, flors, taules i taulons, llibres de poemes: tot va saltar fet flama alimentada pels esprais d'essència. Glòria de roses enceses com a ofrena inútil, però, sobretot, cendra de roses. Flames, guspies i cendra que, rebentats el sostre i la teulada, van ser projectades a l'aigua pel vent terral, fent fugir les gavines d'un mar on es posaven volves roents. Flames i espurnes que van ser vistes pels pescadors de llum i pels barcos ancorats fora port. Els mariners dels remolcadors, pertorbats per l'avís urgent, es van afanyar a projectar potents dolls d'aigua sobre el magatzem de flors, mentre acudien els bombers.

Quan el vigilat de nit es va adonar que la cendra de roses era real, va ser massa tard. Ell i els poemes, com les roses, també van ser cendra.

EL CONTE

La flamarada va ser sobtada, després de ben covada. Va prendre amb la fúria incendiària pròpia d'una invasió de bàrbars

Exòtic

Olga Xirinacs

Les nits d'estiu eren les millors perquè l'esquelet d'Horaci Vergés sortís del cos, com tenia per costum. L'aire sobre l'os era càlid i la humitat del mar feia sobrer les cremes hidratants. Per això, quan a Horaci li van proposar la decoració de les grues històriques dels molls principals, va pensar que passaria un temps feliç. Horaci aniria cansat i l'esquelet podria disposar de la nit sencera.

Les autoritats marítimes van habilitar un petit apartament al port per a Horaci mentre durés la feina. Allà, el pintor va començar a dibuixar els esquemes del que seria la decoració, i es va basar, entre altres models, en les cèlebres pintures cubistes que el 1929 la naviliera Cunard havia dedicat a alguns barcos seus, com el *Mauretania* i l'*Aquitania*.

L'esquelet d'Horaci sempre evitava la llum directa, però no li agradava trobar rates i paneroles; aquestes a vegades se li enfilaven os amunt, tibia i fèmur amunt fins a la pelvis, d'on se les espolsava amb fàstic. Per això sortia sempre amb un plomall dissuasori. S'encantava espiant pels ulls de bou i sorprenent el son dels mariners o alguna partida de cartes a la taula de la cuina. Els remolcadors fregaven el mur de pedra de la dàrsena amb la banda protectora de pneumàtics i un gemec lúgubre. L'aigua era viva i es movia en la nit com una femella inquieta.

A meitats de juliol, quan Horaci Vergés tenia enllestides tres grues, va fondejar al port un barco amb bandera d'Haití, el *Peligre*, amb càrrega de cafè, cacau i canya de sucre. L'esquelet va trobar atractives les olors del cafè torrat i del cacau, contra els repel·lents productes derivats del petroli que omplien tancs i conduccions del port. S'hi va acostar dues nits. A la tercera, mentre seia en un norai i les olors li traspassaven la calavera i el costellam, va notar un moviment furtiu a les amarres. L'esquelet sempre havia sentit dir que les rates pujaven i baixaven per les amarres, i una mala sensació li va recórrer l'espina. Però no eren rates. Es podrien haver pres per cordes esfilagarsades, potser per formacions d'algues adherides al cordam. Però es movien. Sortien del barco a poc a poc i baixaven fins al norai d'amarrament, al costat del seu, en silenci. La primera intenció de l'esquelet va ser fugir, perquè ell era temorós i polit de mena, i desconfiava d'elements estranys potser contaminants. Ell havia de tornar al seu cos en

perfecte estat, no podia putejar Horaci. No obstant, la tafaneria va ser més forta i es va quedar immòbil al seu norai.

Sis formes esparracades lliscaven fins a l'empe drat, evitaven els fanals i s'arregleraven a l'ombra, indecises. Es van adonar de la presència de l'esquelet i la formació se li va acostar amb pas vacil·lant. No arribaven a la categoria d'esquelets sinó que eren en estat de momificació putrefacta: pell marró verdosa, tibant als pòmuls; llavis eixuts que es cargolaven sobre la dentadura; òrbites enfondides i ulls extraviats; pas insegur i roba estripada.

—¿Ets d'aquí? —la veu de la primera figura sonava esquerdada.

—Sí, visc a prop.

—Ah, ¿no ets mort, doncs? —la veu semblava pujar d'un pou.

—Espero viure molts anys —es va molestar l'esquelet d'Horaci, que creia en la immortalitat de l'os, buscat com l'or en les excavacions històriques i protegit per la ciència.

—Aaah, aaah... —van fer tots alhora, en un sospir cavernós.

—¿Per què aneu vestits així? —es va interessar l'esquelet.

—No ho entendries. Ens diuen zombis.

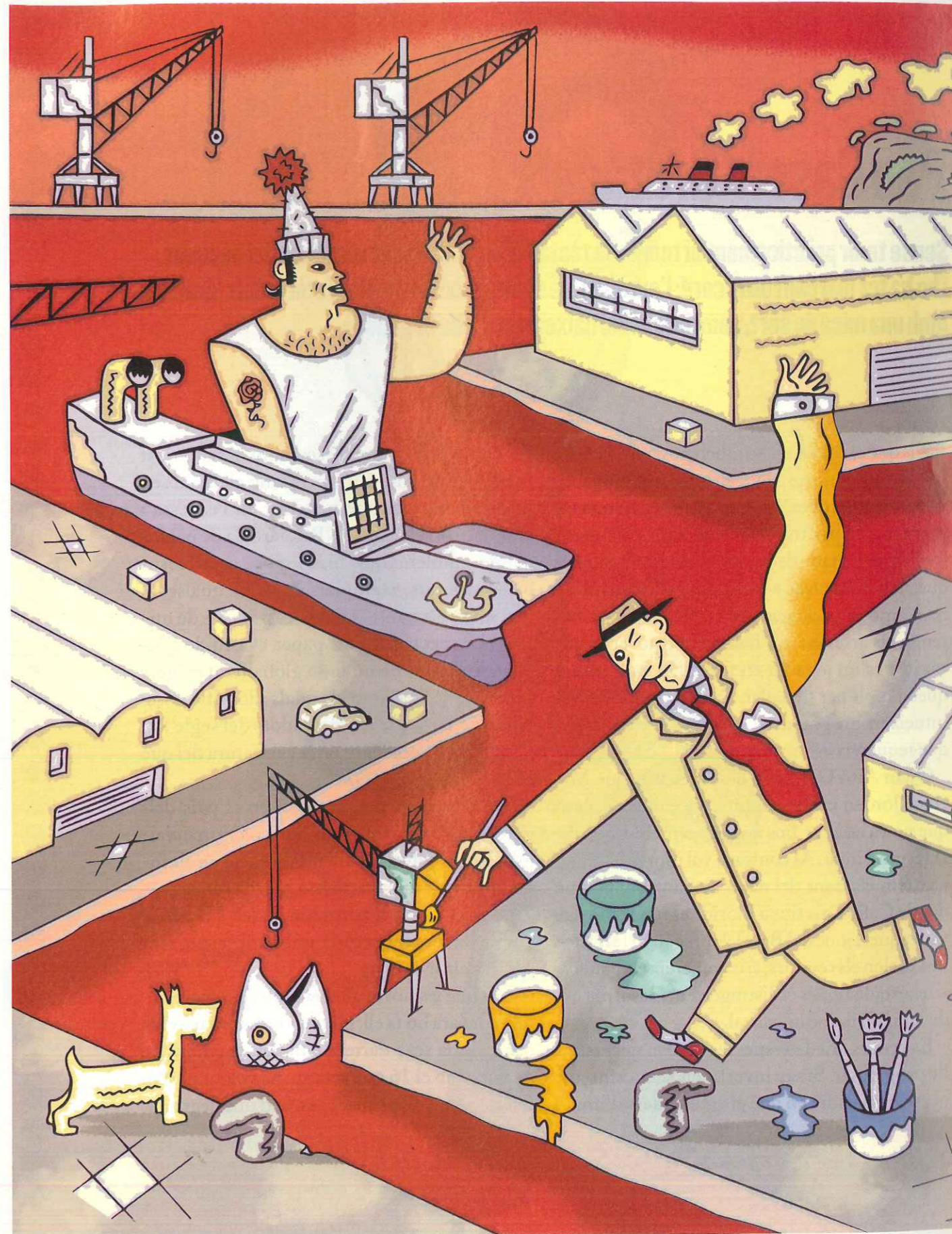
—Sé el que són zombis, i com s'hi arriba. Un procés dolorós, per cert. ¿Per què sou al barco?

—Som els vigilants del cafè i del cacau. Si saps tant, també deus saber que els zombis som esclaus. Ens fiquen a la bodega per espantar les rates. A vegades se'ns resisteixen i ens mosseguen. Ara respirem abans que ens capturin.

No va poder dir res més. Del *Peligre* van despenjar una xarxa que els va atrapar tots sis, els va alçar i els va deixar caure a la bodega, que es va tancar amb un cop sec. L'esquelet sentia els gemecs que s'allunyaven, "oooh... aaah", i després el silenci calent d'aroma torrada.

Cavil·lós, se'n va tornar a l'apartament per ficar-se al cos d'Horaci, que dormia rendit. L'endemà, Horaci Vergés va decorar una de les grues amb motius de cafè i canya de sucre i, entremig, uns ulls que es confonien amb les baies del cacau. "Exòtic", van apreciar els qui seguien el treball d'Horaci Vergés.

EL CONTE

L'esquelet sempre havia
sentit dir que les rates
pujaven i baixaven per les
amarres, i una mala
sensació li va recórrer
l'espina

Semblava sang

“ Sinó que feia una olor dolça, i en canvi la sang té aquella olor ferrosa, aspra...”, va precisar la primera trucada, la d'Emília.

Emília vivia en el grup de masos vells que els revolts de la carretera havien deixat aïllats. Masos de bassa, rafal amb parra, canyes amb tomaqueres i bajoca, i bancals de dàlies, lliris i cascals. Emília, abans d'anar a dormir, havia sortit a veure la lluna i fer callar el gos, que bordava inquiet. Prop del bancal dels lliris va relliscar i per poc no cau. Un líquid viscos que baixava del talús de la carretera alta li començava a cobrir els peus. La lluna que feia aquella nit esplèndida de juny li va permetre veure que el líquid era vermell fosc, i el primer que va pensar va ser: sang. Però allò feia una olor dolça i embafosa. Emília ja tenia les sabatilles envescades i la matèria avançava cap a l'entrada. Va buscar sacs vells al magatzem de les patates per construir una barricada rudimentària i desviar aquella pastositat fluida. D'on podia venir? “Potser un vessament industrial o una canonada rebentada”, es va dir, perquè la ciutat estava voltada de fàbriques i conduccions soterrades, perilloses. I va avisar la guàrdia urbana.

“Em penso que sang no ho és; però potser algun preparat de laboratori, sí...”, va aventurar el segon comunicant. La nit era clara i tèbia, i Liguri Martí després de sopar es va ajeure a l'hamaca entre els dos cirerers. Com que era vigilant de pàrquing li agradava respirar net quan podia, encara que casa seva fos entre revolts de carretera, al límit de la ciutat. Sentia els grills i veia la lluna entre les branques mentre li arribava l'olor blanca de la xeringuilla. S'endormiscava quan una olor penetrant li va fer badar el nas. Què li recordava? Sí, li recordava l'estada a l'hospital: l'olor dolça d'algun desinfectant, ambientador o netejador l'havia empaïtat bastant temps i ara, de sobte, li retornava

EL CONTE

amb força en la calma relativa de la nit, entre motors que s'acostaven i es perdien.

Quan baixava de l'hamaca els peus se li van enfonsar en la matèria llucosa que s'escorria talús avall i entrava a casa seva. Per això va trucar a la guàrdia urbana; perquè no s'atrevia a seguir el rastre i saber d'on venia aquella inundació pastosa amb olor de fruita, “semblant a la sang”, va dir.

Era la una de la nit. Al grup de masos entre carreteres, en un cantó d'ombra amagat de la lluna,

Al jardí d'un dels masos, una parella furtiva ofería els cossos nus a la llum blanca de la lluna de juny

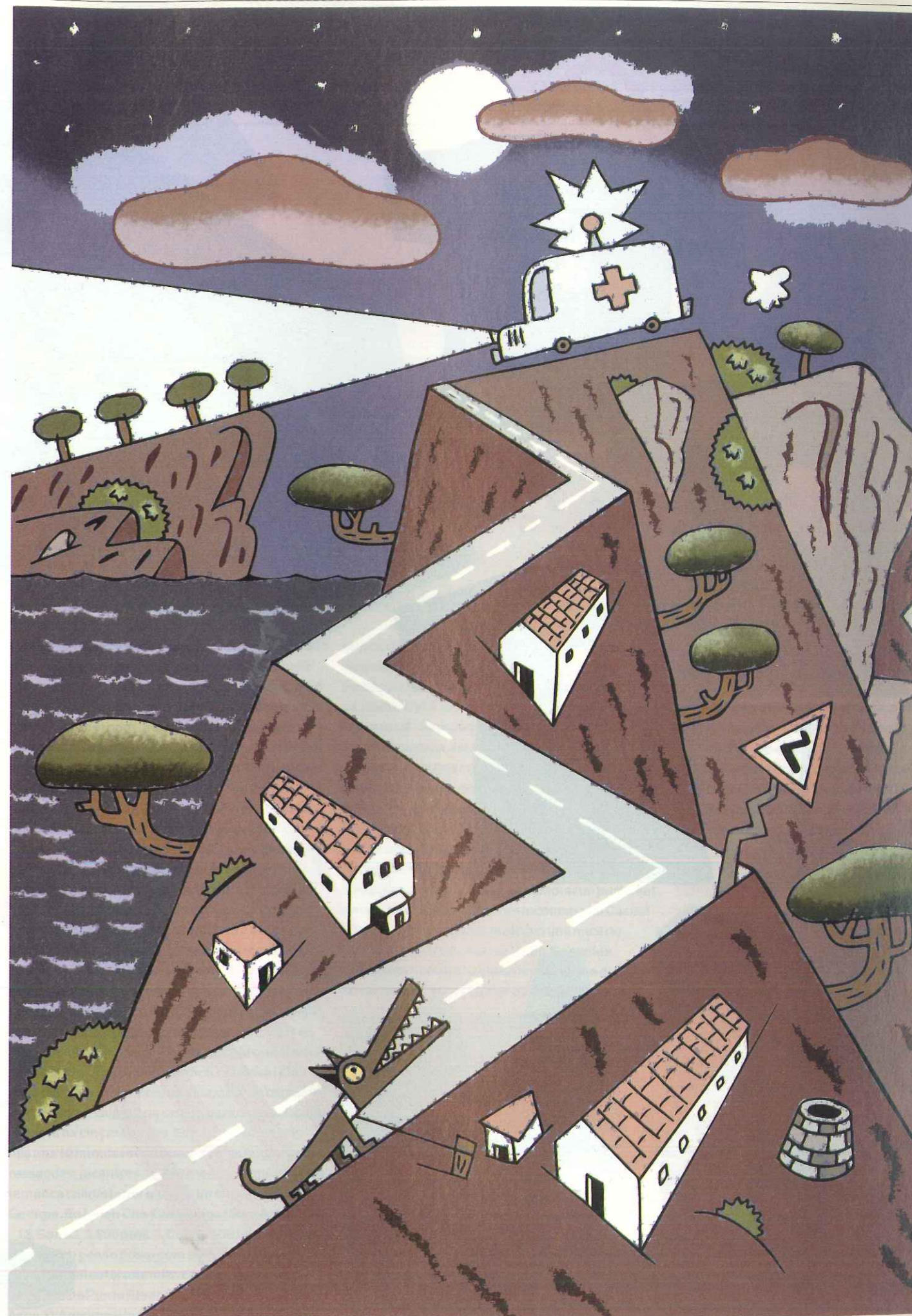
Evarist Canales, *el Vari*, sortia d'una finestra després d'haver pujat per la canal de desguàs. Tothom es protegia amb reixats, però encara quedaven incauts, i el Vari anava pels descuidats; portava un vídeo i dos marcs que li van semblar de plata. Quan saltava a terra va relliscar panxa avall tan llarg com era en un bassal fosc, i el magre botí li va caure per terra. La boca se li omplia d'una substància viscosa que li feia venir basques. Va fugir corrents pels horts baixos, amagant-se dels fars dels cotxes. Més tard, dos conductors van testificar que havien vist córrer un home tot brut de sang que anava esfereït.

Al jardí d'un dels masos, un espai amb gespa i brollador protegit per xiprers, una parella furtiva aprofitava l'absència del marit i ofería els cossos nus a la llum blanca de la lluna de juny. En un dels moviments mecànics es van trobar lliscant sobre matèria estranya, enganxosa i impròpia del lloc. Cadascun va malpensar de l'altre i es van aturar de sobte. Però allò no tenia l'agror del vòmit ni la fortor de...; “sembla sang”, van fer alhora. En tot cas, la sang no era seva. “És dolç”, va dir ella, i va dibuixar un cor a l'esquena d'ell amb el suc apegalós. “No ho llepis, que no sabem què és”, va fer l'home, prudent. Ella reia, pensant una sessió extra.

Exèrcits de formigues, escarabats, cucs, sargantanes, rates, colobres, gats i gossos van sortir dels caus i refugis atrets per l'aroma i la melositat que s'escorria talús avall; horts, senders i camins avall; creuava les carreteres de dalt i de baix, envaïa els baixos, penetrava la terra i omplia els clots. Mentre tot això passava s'havien sentit grinyols de frens i topades ferralloses, a causa del vessament lliscós a la carretera. Arribaven la urbana, la policia i l'ambulància.

Entre els focus a la carretera alta i a la de sota el revolt, el grup de masos antics es feia més visible i retallat, i tot allò furtiu s'oferia a la vista, descarnat, desproveït del misteri nocturn. Els amants de la gespa es van haver de refugiar entre els xiprers. Mentre eren allà arrezerats van veure, a la llum estranya dels reflectors, que el corrent espès de matèria viscosa arrossegava un home immòbil talús avall, lentament, fins a quedar deturat per les velles soques dels xiprers, als seus peus mateix. Semblava mort, però allò no podia ser sang, no pas tanta.

La policia els ho va dir. Carretera amunt havia bolcat un gran camió francès amb contenidor que portava xarop de maduixa, i les garrafes s'havien rebentat. Es formava un grup de veïns dels masos al voltant de la parella, la policia i l'home estès a terra en un bassal vermell. “Xarop de maduixa!”, van fer tots, alleujats i decebuts alhora. “Semblava sang...”.

El tren era llarguíssim. Cassandra estava excitada i saltava a peu coix sobre les rajoles de l'andana: un, dos; ara a l'inrevés: un, dos. Feia fred. La mare buscava el vagó 26, amb la maleta de rodes que feia catacrac, catacrac. El mosso de vagó s'inclinava, servil: "Sí, senyora, és aquest vagó; em permet el bitllet? Cabina tres, sisplau, a la dreta."

L'home agafava la maleta i la mare arrossegava Cassandra. Cassandra, dins de la cabina, mirava els dos llits i la maleta -si gairebé no hi cabien!-. Va saltar plana sobre el llit, divertida. Era el seu primer viatge llarg, de nit.

-Dormiràs aquí, i jo dalt, veus?, hi ha una escaleta per pujar i és com si fóssim en una casa de nines. Això és el bany, desarem la roba als penjadors, tancarem la porta amb balda i ja tenim la caseta. Té, posa't el pijama i t'acotxo ara mateix, que el tren és a punt de sortir. No t'espantis, eh? És divertit pensar que dorms sobre rodes i que mentre dorms passes per sobre els camps, entre muntanyes i cases, travesses rius i tot. T'agradarà molt.

A Cassandra li agradava imaginar-se allò que deia la mare i es va tapar cap i tot. La mare ja pujava l'escaleta i la va sentir com s'acomodava al llit, sobre el seu cap. El tren va començar a córrer i Cassandra veia una llumeta vermella petita al costat del llit, que li feia companyia. No tenia gens de son i mirava les pampallugues d'algun llum de fora a través de la cortina.

Llavors la va veure, asseguda als peus del llit.

Agafava la roba que Cassandra s'havia tret, i les sabates que estrenava pel viatge. Per on devia haver entrat, i què hi feia, al seu llit? Devia tenir sis anys, com Cassandra, i li somreia, ho podia veure a la llum borrosa de la petita bombeta vermella. Cassandra també li va somriure i es va mig incorporar al llit. L'altra deixava la roba i se li acostava. Duia un pijama blau cel i anava descalça. Amb el dit sobre els llavis li feia senyal que parlés fluixet. Era blanca i rossa, com una nina.

-Qui ets? -va voler saber Cassandra.

-Sóc Evèlia -Evèlia responia en veu baixa, sempre somrient.

-Per què has vingut aquí? És el meu llit...

-També és el meu, saps? Jo hi dormia abans que tu.

Cassandra arrugava el front. No sabia si cridar la mare, que ja devia dormir; però Evèlia tenia el dit al llavis. Cassandra li mirava els peus blancs.

-No tens fred, descalça?

-Sí que en tinc, però he perdut la roba.

-Et vols ficar aquí dins amb mi? S'hi està bé.

-Si m'hi deixes ficar... He buscat les meves sabates i el vestit i no els trobo. Em pensava que eren aquests, però són els teus...

EL CONTE

Evèlia estava freda i Cassandra es preguntava on devia tenir la roba.

-Saps? T'has equivocat de cabina, però m'és igual. Nosaltres anem a París. Tu també hi vas?

-No, jo em quedo aquí, a veure si trobo la roba. I aquesta sí que és la meua cabina. No sortiré pas en pijama i sense sabates.

-Té, posa't els meus mitjons nous. Si et veuen rondant per aquí et faran fora del tren.

-No em troben mai, a mi.

-Què vols dir, que no et troben mai? ¿Fa temps que hi ets, aquí?

-Em sembla que sí. Estic contenta quan trobo una nena com tu.

-Vius aquí, al tren? El teu pare hi treballa?

-Ara ja no. Es va morir, com jo, una vegada que el tren va descarrilar. Llavors vaig perdre la roba. També anàvem a París, però jo no hi he baixat mai, allà. Estic bé, aquí dins.

-Ets morta? Per això estàs tan freda?

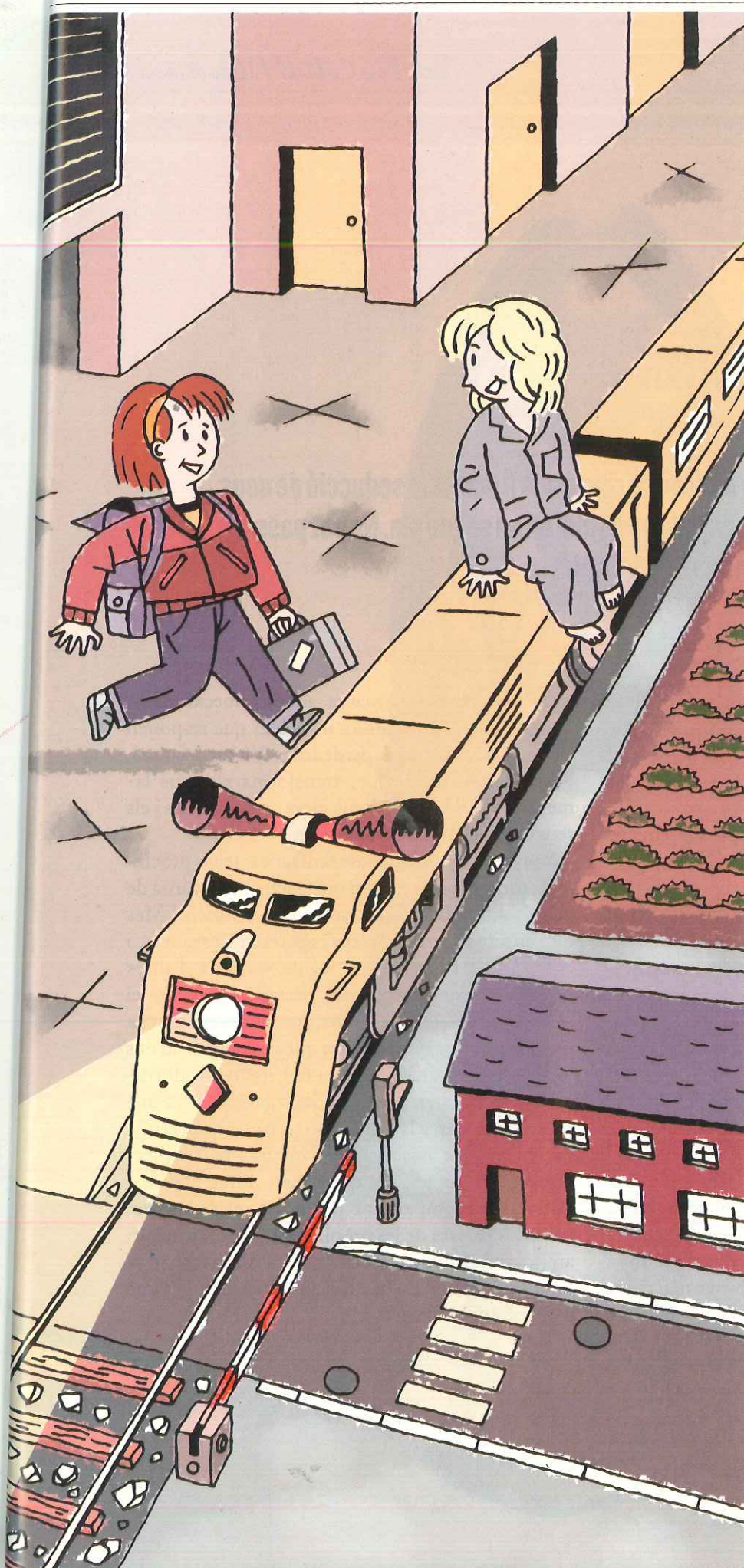
-Sí, sí. Però no em deixo veure sempre, saps? Només si algú m'agrada.

Cassandra estava contenta perquè li agradava a Evèlia. L'hauria volgut ensenyar a la mare, però Evèlia semblava endevinar-li el pensament i li va fer que callés. Cassandra estava massa alterada per dormir, i Evèlia ja dormia prou de dia, per això es van explicar moltes coses a la claror petita de la llum vermella, fins que va ser de dia. Llavors Cassandra es va adonar que Evèlia no hi era.

La mare ja baixava. Es rentaven i vestien. Cassandra es va posar les sabates noves sense mitjons i no va dir res a la mare que, atabalada amb l'equipatge, no se'n va adonar.

Olga Xirinacs

Cabina 3

Cassandra estava contenta perquè li agradava a Evèlia. L'hauria volgut ensenyar a la mare, però Evèlia semblava endevinar-li el pensament i li va fer que callés. Cassandra estava massa alterada per dormir

Era matèria ectoplasmàtica, ondulant, gasosa, del blau cianòtic fins al groc albuminós, immenses i allargades meduses fluctuants. Era una densitat increïble d'esperits

Quan Horaci Vergés va veure com havia quedat el centre neuràlgic de Manhattan després del desastre del setembre, se n'hi va anar a prendre notes. Ell era especialista en decoracions de tragèdia. Per aconseguir el seu propòsit, s'embarcà en l'*Stargate*, un mercant que admetia passatge i feia la ruta Southampton, N.Y., Antilles, N.Y., Southampton. Ell s'estaria a Nova York, on l'*Stargate* el recolliria de tornada. Horaci Vergés pintava des dels ports perquè la perspectiva era àmplia i l'entorn atractiu. Les grans teles ja eren a bord, i Horaci fumava amb el capità comentant la tragèdia mentre li explicava el seu projecte. Van tenir bon viatge.

Un dia abans d'arribar a Nova York, Horaci Vergés es va notar una certa resistència interna. Els ossos no l'obeïen, li costava alçar-se, fer un pas, moure una mà, i només estava bé ajagut al llit. L'esquelet d'Horaci, a mesura que s'acostava a Nova York, es rebel·lava contra Horaci. L'esquelet era pacífic de mena, cordial i sensible. No podia resistir la barbàrie, i molt menys el foc. Per a un esquelet aspirant a la immortalitat de l'os, el foc era devastador. Era el no-res. Encara hi trobarien foc, allà, i es parlava de cossos calcinats, vaporitzats, volatilitzats.

Allò l'esgarriava, i va començar la resistència.

Arribaven a Nova York de matinada entre boires. L'*Stargate* s'acostava lentament, acompanyat pels remolcadors de la companyia Moran. Els escassos passatgers eren tots a coberta, atents. Amb penes i treballs, Horaci també. No es podia destriar què era fum, boira o pols en aquella llenca de terra avançada. Horaci ja tenia les primeres idees. El capità el va recomanar a un col·lega seu que estaria ancorat al port fins que tornés l'*Stargate*, i Horaci pintaria des de coberta. Van traslladar el material a l'*Stella Pollux* i l'hi van preparar una cabina.

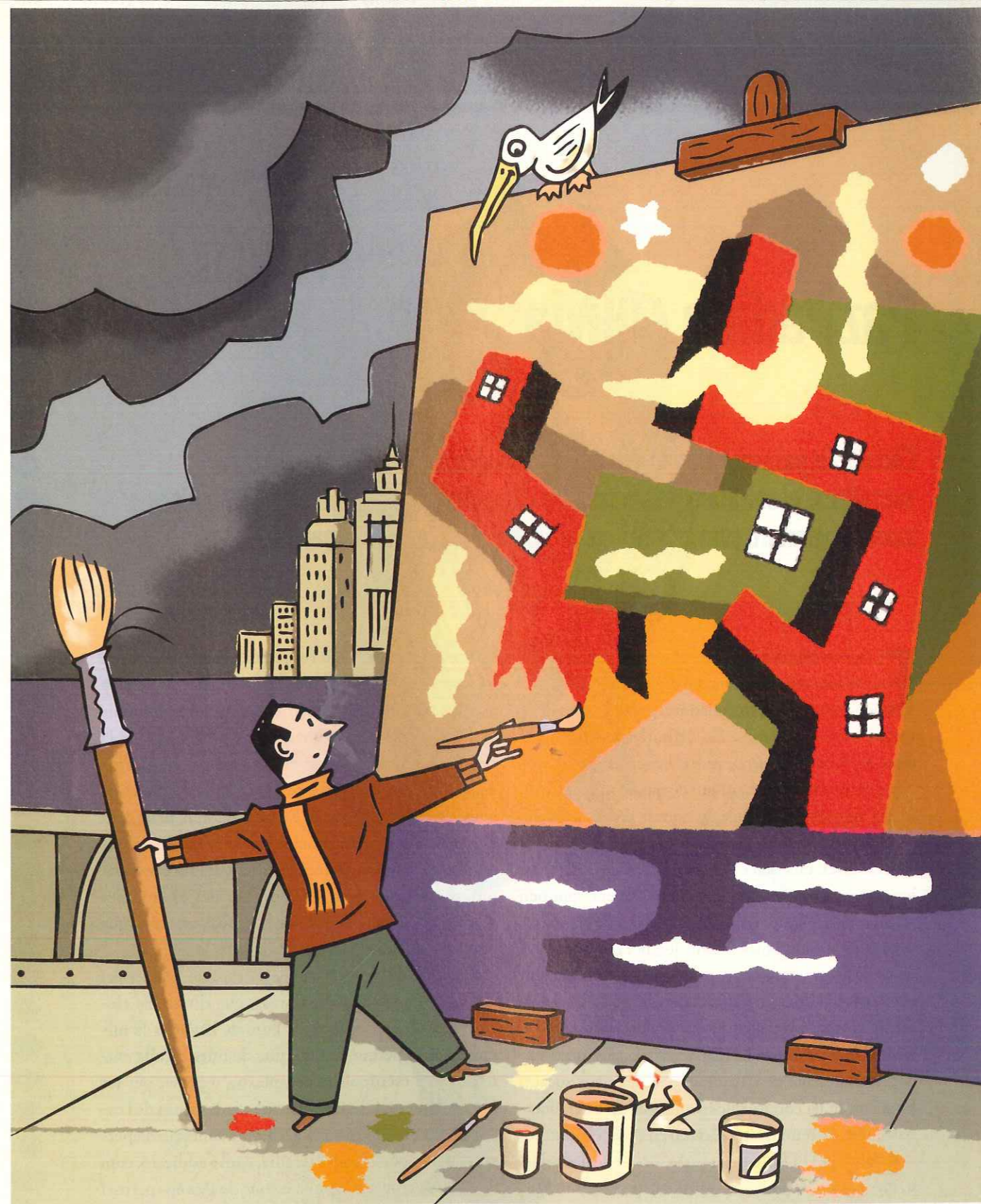
L'esquelet es va tranquil·litzar. No aniria a la zona del desastre. Va afluir la resistència. La primera nit a l'*Stella Pollux*, mentre Horaci dormia rendit, el seu esquelet va sortir del cos amb cautela. No sabia què podia trobar entre els cruixits alarmanants del vaixell. Amagat en un rotllo de corda, va voler contemplar Manhattan. El va sobtar, el va commoure. Entre vapors blancs i vermells i columnes de pols alçades per les màquines que re-

tiraven runa, es veien esquelets d'edificis morts. Muntanyes de ciment i ferralla i entremig parets inclinades, un decorat de finestres al buit com ulls extraviats.

Entre els vapors que es desprenien d'aquell cementiri inquiet, l'esquelet d'Horaci va poder veure uns elements que ell ja coneixia. Semblava boira i no ho era. Era matèria ectoplasmàtica, ondulant, gasosa, del blau cianòtic fins al groc albuminós, immenses i allargades meduses fluctuants. Era una densitat increïble d'esperits encara no ben despresos del cos. Una massa d'espectres en activitat frenètica, entre rebel i dolguda, que seguien les màquines en la seva exploració macabra. L'esquelet d'Horaci no podia assimilar l'espectacle. Se'n lamentava per aquells pobres éssers que havien perdut fins i tot els ossos, i era inútil que els busquessin i els cridessin. Es va notar moltes les òrbites, però potser era per la humitat del mar.

Va tornar a la cabina on el seu cos dormia amb una arruga de neguit al front. Hi va entrar suaument, agraït de la tèbia escalfor viva. L'endemà, Horaci Vergés va pintar uns esbossos de runies monstruoses. La ferralla com mans implorants i retorçades. D'allà emergien filagarses de vapors inquietants. Semblava boira i no ho era.

EL CONTE

ANDRÉS CANAL

Els fantasmes

de les Torres

Històries de corcs

LA GISELA FA LA MIGDIADA EN UN BALANCI PETIT. Al menjador hi ha dos balancins grans, a la vora de la llar de foc, però ara és estiu i la llar està apagada. Com que es desperta abans que ningú, la Gisela sempre fuig cap al jardí sense fer soroll, i així els pares es pensen que encara dorm.

Avui, quan s'ha despertat s'ha gronxat al balanci una estona. Llavors ha sentit una conversa molt fluixeta, molt fluixeta a la pota d'un dels balancins grans i ha parat l'orella. Per més que ha mirat, no ha vist ningú, i la Gisela estava intrigada.

-Alto! On vas? Aquí no hi pots entrar.
-He vist un forat i volia veure si hi vivia algú.

-Aquest balanci és nostre. Som corcs de balanci, nosaltres, i a tu no et conec.

-No, és clar. Som forasters. La nostra família som corcs de pi. Vivim en un tronc, però algú se'l va emportar del bosc cap a aquesta casa, i ara estem perduts.

-Que no esteu bé, dins del tronc? Ara a l'estiu no encenen la llar de foc.

-Que vols dir que anirem a parar al foc? No m'espantis, que hi tinc tota la família. De veritat no teniu cap forat per a nosaltres?

-Per a uns corcs de pi? És molt ordinarri, això. Nosaltres vivim en fusta bona i ben treballada. És una casa de luxe, la nostra. Pregunta a la taula; potser us hi faran lloc.

-Gràcies; ara me n'hi vaig.

La Gisela prova de mirar, però al menjador hi ha poca llum i no pot veure una bèstia que ha de ser petita per força. Quieta, la Gisela s'agenolla a les potes de la taula per seguir la conversa.

-Tu! Què hi fas, traient la banya per aquí? -ataca el corc de taula.

-Em presento: sóc un corc de pi i busco forat per a la meua família.

-Aquesta taula està ocupada. Que no estàs bé, al teu pi?

-Sí, però han tallat el pi per fer llenya i a l'hivern em cremaran la casa.

-Doncs canvia de tronc i fot el camp d'aquí, que no t'hi volem. Prova al bufet.

-Gràcies, ara hi corro.

La Gisela també corre cap al bufet, que és gran i té unes portes de vidre de colors precioses.

-Ep! Aquest forat té amo. Què busques? -diu el corc del bufet.

-Sóc un corc de pi que busco forat per viure amb la família.

-Què t'has pensat? Aquest és un bufet modernista, i per res del món no hi deixariem entrar un corc de pi. Apa, fora.

La Gisela s'està quieta, amb l'orella ben parada, perquè les veus són molt petites. No sap què vol dir "modernista". Però ara sent la veu del pare, forta:

-Gisela, preciosa, què fas aquí a terra? Que no jugues al jardí, avui?

El pare porta un esprai, una espelma i un drap.

-Mira, veus aquests muntets de serradures a terra?

La Gisela es fixa en unes muntanyetes petites de serradures fines i grogues sota els mobles.

-Què són, pare?

-Senyals de corcs que foraden la fusta. Com que no vull que els mobles es trenquin de tan corcats, ara ho arreglaré ficant-hi aquest esprai i tapant els foradets amb cera.

-I es moriran tots? També els del bufet modernista?

-Mira, la noia, ja saps què vol dir modernista? És una manera de fer mobles i cases. No, els corcs no es moriran tots. Sempre en queda algun que fuig. L'esprai no arriba a tot arreu, i jo no veig tots els forats.

La Gisela no vol dir al seu pare com ha sabut que el bufet és modernista. Se'n riuria molt. Se'n va cap al llenyer, al costat de la llar. Amb la mà, acaricia un tronc de pi, hi acostava la boca i diu, fluixet, fluixet, que no la senti el pare:

-Veus? Tant que et queixes i tens més sort que els corcs de balanci, de taula i de bufet. Ara es moriran tots.

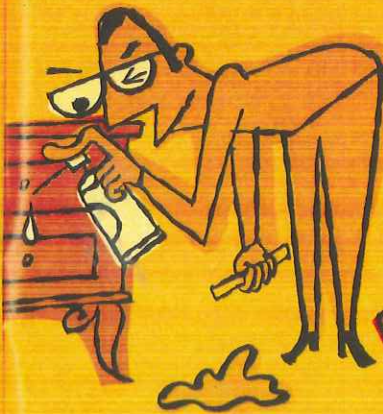
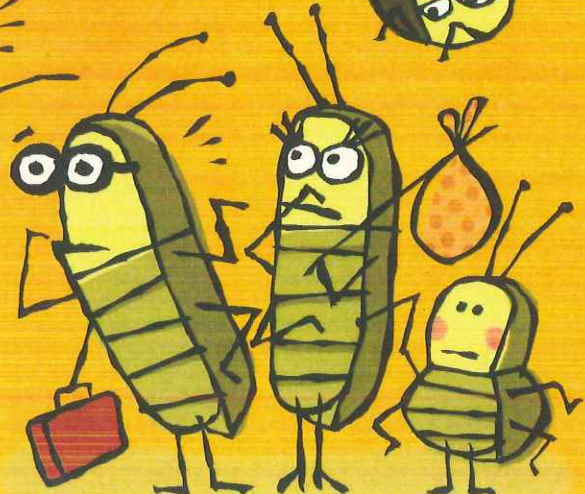
Llavors sent una de les veus petites que li pregunta:

-Sí, però què farem a l'hivern?

-Com que ja s'hauran mort els corcs de balanci, de taula i de bufet, us hi podreu posar vosaltres i viureu ben amples. Jo no ho diré a ningú -assegura la Gisela.

La Gisela se'n va a jugar, però torna corrent per parlar amb el tronc de pi:

-Però al meu balanci no, eh? -diu fluixet, fluixet.

Per OLGA XIRINACS
Il·lustració: DANI JIMÉNEZ

Nena

No sé si la mare va morir realment a mitjanit. La curta notícia televisada no ho precisava. La mort de la mare va ser invenció meua, però no els altres fets, relatats per una presentadora de sucesos commoguda. Llavors, com és habitual en una escriptora, vaig estudiar les poques dades que tenia per reconstruir l'escenari i escriure un conte que acompanyés la nena sola.

La nena dormia al llit de l'habitació del fons quan els policies se'n van emportar la mare. La mare jove també dormia, al sofà del menjador, però amb la pesantor dels estupefaents; amb prou feines si va poder caminar fins al cotxe mentre els policies l'aguantaven. Barbotejava paraules sense sentit, salivava, no l'entenien. La van tancar a la cel·la. Va morir a mitjanit.

La nena oblidada es va despertar passada una estona. Silenci gris de mitja tarda, tirant cap a blau fosc. Va baixar del llit i es va quedar asseguda a l'estora, jugant amb el serrell de llana. Li agradaven els serrells i se'ls posava a la boca fins que en quedaven flocs desiguals. La nena tenia un any i mig. Es va aixecar repenjan-se al llit, vorejant-lo i anant fins a la cadira, i d'allà a la porta. Encara no se sentia prou segura per caminar estona i s'asseia cul a terra de tant en tant.

Va fer tentines pel petit corredor fins a arribar al menjador i allà es va agafar al sofà. La manta que havia tapat la mare ja era freda, rebregada. Després es va apuntalar a les potes de la taula. Va estirar la vora del tapet de plàstic. Li agradava molt estirar tapets, perquè en seguien coses que anaven a terra i que ella podia agafar. Una mica més, una mica més, i va caure la tasseta del cafè amb el plat i

una cullereta. La cullereta va dringar una estona per terra i es va parar amb una vibració lleu. La nena no s'havia espantat, només s'havia sorprès, i s'estava quieta. Potser esperava una veu.

La finestra interior passava a grisos més foscos. La nena agafava un bocí de la porcellana de la tassa i la tornava a llençar. Es va trencar en dos bocins més. Va buscar la cullereta, que brillava entre les ombres, i la va llepar. La cullereta era buida.

La nena, amb la cullereta a la mà, es va arrossegar cap a la cuina. La cuina era fosca i freda, i la nena no sabia encendre el llum. Es va apuntalar al prestatge dels pots i les olles, que tentinejava perquè estava mal collat. Va provar d'obrir el forn estirant la nansa, però anava massa fort. Li agradava obrir calaixos i estirar el que podia: draps, tovallons, coberts. Ho va fer. Amb un moviment inconscient i condicionat va alçar el cap, però no hi havia ningú per renyar-la. El silenci llavors ja era negre, amb alguna esclatxa de llum dels fanals exteriors distants. O potser d'una finestra de celobert on algun veí feinejava. La nena va agafar una cullera gran per posar-se-la a la boca. Era buida, freda, dura. Li va fer mal a les genives tendres, i les dentetes noves van ressonar contra el metall.

Sentia un pessic a l'estómac que la feia plorar, però encara s'entretenia amb els calaixos oberts, fins que els va buidar tots, perquè tampoc hi havia gran cosa, dins. Llavors va plorar més fort perquè ningú l'escoltava.

Al cap d'una hora es va cansar de plorar i es va ajeure sobre els draps i els tovallons, a les rajoles de la cuina. Es va adormir entre sanglots i potser somiava un plat de sopes dolces o una galeta a la mà. De tant en tant sospirava en somnis.

El pis era alt, potser unes golfes. Al costat sembla que no hi vivia ningú; a sota, una jaia que sordejava i un camioner que era en ruta. De nit alta la nena es va despertar i plorava a estones, a les fosques. Anava bruta i tenia fred. Va recórrer tot el pis, el petit pis buit, sense tenir por perquè encara no sabia tenir por i potser perquè era dins d'un somni.

Aquí l'autora hauria pogut continuar la descripció dels moments i de les seves conseqüències, però s'adonava que li costava moure la mà i tirar endavant. Ella sabia el final perquè l'havia escoltat a la televisió: ningú es va adonar que hi havia la nena sola, i la nena va morir.

És dur descriure el sacrifici social d'un innocent. ¿Accident o negligència?. Hi va haver veïns que van sentir plors. ¿Hi estaven acostumats? ¿Eren indiferents? La policia sembla que coneixia l'existència de la nena. ¿Quines informacions, quines decisions, quines ordres van fallar?

L'innocent indefens confiava —sense saber que hi confiava— en l'acolliment i l'atenció del seu entorn. Per això, en voler escriure els fets i seguir la nena que recorria sola el pis en el silenci fred, ¿quants dies?, no vaig poder reconstruir l'agonia. La meua presència imaginativa era allà, però arribava tard per socórrer la nena, que va morir de set, de gana, de soledat. I la mà es va retirar d'escriure perquè no podia de cap manera deturar l'ombra poderosa on, per fi, es va adormir la nena.

EL CONTE

La nena, amb la cullereta a la mà, es va arrossegar cap a la cuina.
La cuina era fosca i freda, i la nena no sabia encendre el llum

Dins o fora,

Els dos peons treballaven a la carretera de muntanya, entre els boscos. Serraven branques i soques de pins i alzines, tallaven ginebrons i boixos, i trituraven el ramatge amb la màquina. Netejaven les vores de la carretera perquè fes de tallafoc. A migdia deixaven les eines, engegaven la furgoneta i dinaven a la fonda del poble més proper.

Espantaven les tórtoraes, i les merles fugien esverades per la intrusió feroç. De tarda, abans de plegar, els passaven per sobre les àguiles i els corbs que niaven als penya-segats.

Un dels peons deia que els corbs portaven malastrugança, i s'estremia cada vegada que els sentia grallar i els veia planar, lents, amb les grans ales retallades sobre el cel vermell.

—Ens vigilen, xec, no em fan gràcia. Ens voldrien veure morts.

—Mires massa pel·lícules de l'Oest, paio. Allà, de lluny saben on hi ha un cadàver, perquè aquests animalots volen en cercles per sobre.

—Tenen el nas molt fi. Ensumen la jalonda d'una hora lluny, i a vegades quan encara el menjar no és ben mort. ¿T'imagines, estar ferit a terra i veure'ls com s'acosten a picar-te els ulls?

—No al·lucinis, paio, i fes un tragueta, a veure si espantes els mals esperits.

—No parlo de mals esperits, xec. Parlo d'animals de veritat, que ens volen per sobre.

—I oblides les serps, paio. Aquestes les tens

sota els peus i també et vigilen. En canvi, només et fan por els ocellots dels collons.

L'aspre gemec de la serra avançava muntanya amunt entre bardisses, aritjols i boixos, degollant el bruc que començava a florir en suaus poms rosats.

Va ser al quilòmetre nou, una tarda que la boira pujava espessa de les fondalades. Sobre un sortint rocós que prenia forma de balconada tocant a la carretera, hi havia tres corbs que van alçar el vol molestos en veure els dos homes que s'acostaven. Quan enretiraven les branques d'una alzina, d'entre la brolla van estirar un esquinçall de plàstic negre.

De plàstics, ampolles buides, llaunes i escombraries diverses les vores de la carretera n'estaven plenes, i més endins del bosc també. Era el rastre humà de la brutícia. Temps enrere els peons havien recollit ampolles de vidre per vendre, però ho havien deixat estar, perquè ara només trobaven llaunes i cartrons, i els vidres vells s'esmicolaven entre pedres i molsa.

Aquell plàstic era una altra cosa. Contenia un peu humà. La serra va parar en sec i els corbs van estirar el coll, esperançats.

—¡Osti, xec, és de veritat...!

¿Què et penses que esperen, les bestioties de dalt? Ja havien rebut la bossa i ara venim nosaltres a des-torbar el sopar.

—¿Ho... treiem? —suaven, a pesar que la boira era freda.

—Sí, però amb els guants, paio, amb els guants.

Els dos peons van enretirar quatre bosses que algú mig havia enterrat en una rasa poc fonda. Hi havia amuntegat pedres a sobre, però o bé tenia pressa o potser les musteles, guineus i senglars havien descobert el cos esbocinat. Tallat amb serra, com els dos peons tallaven les soques i branques sobrereres.

—És una paia, xec, i fixa't en el que et deia: ja no té ulls...

—Sembla... acabada d'enterrar, paio. No es veu podrida, encara.

—¿Què hem de fer?

—No et treguis els guants i porta un sac de plàstic de la furgona.

Van ficar les restes i les bosses foradades al sac i les van enterrar bosc endins, entre bardisses i aritjols. Després van fer un trago de la petaca.

—Al que ho hagi fet, tant li fot que sigui més enfora o més endins. I al qui ho trobi també. Més val callar, paio, perquè encara es pensarien que ho hem fet nosaltres amb les serres, ¿m'explico?

—Tens raó, xec.

Quan tornaven a la carretera, els corbs ja havien desaparegut del sortint rocós i volaven raudels dels arbres, seguint el rastre de la presa perduda. La boira havia enfosquit la tarda. Era hora de plegar.

EL CONTE

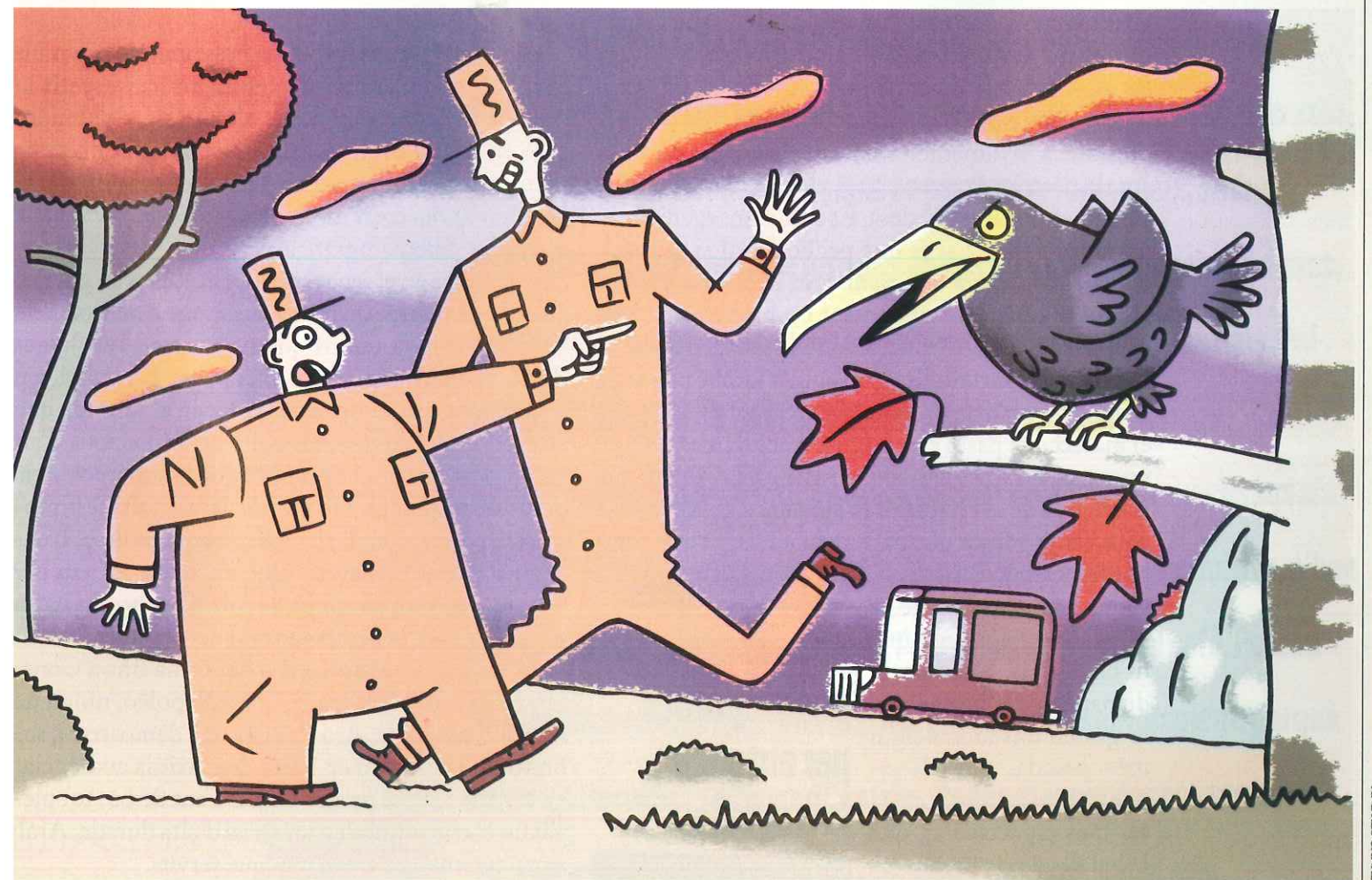
De plàstics,
ampolles buides,
llaunes i
escombraries
diverses,
les vores de la
carretera n'estaven
plenes, i més endins
del bosc, també. Era
el rastre humà de la
brutícia

tant és

De plàstics,
ampolles buides,
llaunes i
escombraries
diverses,
les vores de la
carretera n'estaven
plenes, i més endins
del bosc, també. Era
el rastre humà de la
brutícia

tant és

ANDRÉS CANAL

Peeces clau

Catalunya es fa gran gràcies a Maria Dolors. La trobo que ve del mercat i són les vuit del matí. Arrossega un carretó amb verdura i fruita, mig quilo de llonza i dos talls de tonyina per fregir, segons m'explica. Com que a les seves parades habituals, on la coneixen i l'atenen bé, fan vacances d'agost, en una parada estranya s'hi perd i només compra el justet. No ha oblidat la sardina per als gats del carrer ni l'arròs trencat per als coloms.

L'aigua per als gats la posa en una ampolla de plàstic escapçada, i la noia escombriaire ja ho sap i no la toca.

A Maria Dolors, que viu en un tercer pis, els gats del carrer no li treuen els ulls de sobre i vigilen pacients els seus balcons i finestres. Maria Dolors estima els seus animals i se sent estimada per ells, també. És compassiva i provident. Fa funcionar la casa i la família, el seu entorn.

Procura benestar i contribueix al creixement pacífic de la ciutat i del país.

El país avança i progressa gràcies també a Patrícia. Per què li van posar Patrícia? No ho sap, perquè els pares no l'hi van dir i ara són morts. Ells, es veu que admiraven la Gràcia Patrícia de Mònaco llavors. Ara Patrícia té quaranta-cinc anys i tres fills, i treballa en un supermercat secció xarcuteria. I la de Mònaco ja és morta. Patrícia va polida, amb davantal i gorra blancs. Reserva pernil dolç, formatge tendre i fuet per als entrepans dels homes. Encarrega carn per estofar, que li talla la companya de la carnisseria. De patates, cebes i tomàquets ja en té. Quan arribi de la feina prepararà el dinar de l'endemà i els esmorzars de l'home i del fill gran, que ja treballa a la ferreteria amb el pare. També omple una bossa de retallons per als gats que tenen al pati. Algun vespre fred, quan ja ha rentat i està la

roba, deixa entrar el gat mascle tigrat, que se li arrauleix als genolls, i Patrícia se sent confortada i el gat també. Patrícia compleix, ajuda a fer gran el país i és una peça indispensable en la maquinària bàsica de funcionament de la pàtria.

Remei contribueix a la bona marxa del territori. Es lleva a les set i deixa tota la casa preparada, perquè ella surt a fer feines. Té l'home embarcat i els dos fills ja no viuen amb ells. A la casa on serveix es posa la bata ratllada blava i segueix el ritme dels molts anys que hi porta.

Quan ha de fer vidres ja li pesen els braços, perquè els senyors van fer posar unes noves finestres corredisses i cal treure i col·locar els grans marcs envidrats.

Buidarà el fregaplats, estendrà la roba, netejarà els lavabos i passarà l'aspiradora. Dijous planxarà, segons el costum establert. A mig matí la senyora li oferirà cafè i xerraran una estona, per retornar a la feina totes dues. Remei té la mare lluny i es confia a la senyora, que l'escolta.

Remei té un sentit estricte, potser massa viu, de la justícia, i la senyora l'ajuda a encarrilar-lo quan Remei vol fer valdre els seus drets o els dels seus veïns d'escala o de carrer. Remei hauria sigut bona líder, i de fet ho és, en la petita mesura que pot. Quan plega passa pel mercat a proveir, i si hi ha parades de roba comprarà alguna tovallola o un llençol per a la filla, que els joves sempre van curts de diners i s'aparellen sense tenir els armaris plens. Remei és un suport puntual de la comunitat, una baula indispensable en la cadena de subjecció que equilibra el país.

EL CONTE

Vani, de Vanessa, fa la ruta matinal del servei d'escombriaires. És de complexió forta i

porta els cabells molt curts. Té empena per a la feina.

Comença amb les seves companyes de quadrilla escombrant totes les voreres de la rambla, recollint la brossa amb els senallons i les escombres de plàstic i abocant-la al dipòsit dels carretons manuals que empeny una de les companyes. Porta els seus guants de reglament buida les papereres, empaita les burilles que vent fa rodolar i detecta les fulles seques més recalcitrants a deixar-se atrapar.

Quan la quadrilla arriba al passeig, solitari en aquella hora de matí, el sol fa poc que ha sortit sobre un mar bellíssim que ningú mira. Elles si perquè fan la pausa per al cigarret darrere d'un massís de iuques. Fumen repenjades a la barana solen parlar de reivindicacions laborals, que controlen amb ull estricte. En aquest punt són susceptibles, perquè ja saben que capataços, supervisors, inspectors i encarregats foten el personal així que es presenta l'ocasió. Vani al·ligon: les noies joves acabades de contractar. Les joves porten els cabells llargs, arriassats i recollits en cua quan treballen, i van maquillades com de discoteca, cosa que Vani els retreu perquè li troba absurda. On us creieu que aneu?, els diu. acabat el cigarret torna a empaitar la fulla i la burilla.

Vani no concix J.V. Foix, i per tant no sap que en una de les seves proeses l'escriptor esmentà l'exemple d'un pulcre escombriaire suís que preguntat per la seva exigència ementa en el compliment de la feina, va respondre: "Escombro pel país, senyor".

Vani no sap que escombra pel país, però sí que escombra per la ciutat. Vani arriba cansada a casa i és natural, perquè és una peça que roda dins la màquina incansable del progrés. Vani és imprescindible per a la pàtria.

Remei té un sentit estricte, potser massa viu, de la justícia, i la senyora l'ajuda a encarrilar-lo quan Remei vol fer valdre els seus drets o els dels seus veïns d'escala o de carrer

Formigueig

L'artista pintor Horaci Vergés treballava a finals d'agost en la reconstrucció d'una torre. Era la torre d'una gran masia fortificada, situada sobre els cingles de la Mussara, allà on la muntanya sembla estimbar-se en convulsions geològiques de color òxid i espessos boscatges. Només àguiles i corbs dominaven l'entorn. Horaci decorava amb frescos les parets interiors de sales i torre.

A l'esquelet d'Horaci li plaïen aquelles solituds i els amplis espais que s'obrien cap al pla, amb el mar per horitzó. De l'altra banda podia contemplar immenses perspectives de serralades blaves, des del Montsià fins als vessants que davallaven cap a les terres de Lleida, sovint sota la boira.

Li agradaven les amplituds, potser perquè ell vivia empresonat, premut en un cos que sens dubte estimava, però del qual no deixava de ser esclau. Li agradaven perquè sabia que el seu destí final seria l'opressió en una caixa i nínxol, o bé la pressió de la terra sobre seu. L'esquelet era sensible i, conscient d'aquestes coses, de tant en tant obligava el cos d'Horaci a respirar amb força, aixamplant el tòrax mentre desviava els ulls de la pintura al paisatge exterior.

Per això impulsava també Horaci a fer la migdiada sota els pins, sobre el fenàs acariciant i abundós que cobria el sotabosc entre boixos i brucs que començaven a florir en tendres coloracions rosa.

Va ser una d'aquelles tardes, plàcida i tèbia. Com solia fer, l'esquelet va sortir amb compte del cos d'Horaci per estirar els ossos i deixar-se acariciar pel sol. Li agradava aquella hora. Entre els pins i els ginebrons es va asseure en una pedra i es va quedar ab-

sort observant els pobles, molt avall, i el brillar dels cotxes a les carreteres llunyanes. De pas vigilava els moviments d'Horaci, per tornar al cos al primer indici que es despertés.

No es va adonar de les formigues perquè els ossos del peu els tenia entre les herbes. Les va notar quan es va veure cobert fins a la cintura de formigues roges, veloces i voraces, que el recorrien en totes direccions, atretes per l'olor i les substàncies viscerales que el recobrien. Es va aixecar d'un salt i intentava desfer-se d'aquella invasió agressiva, però l'os relliscava sobre l'os i les formigues eren tenaces. L'esquelet es va sentir amenaçat si li arribaven espinada amunt fins al cap. Va trencar una branca de pi per espolsar-se-les i alguna cosa va aconseguir. Llavors va veure el formiguer que havia aixafat sense adonar-se'n. Era un túmul enorme, format de terra reforçada amb pinassa i ramatge. L'esquelet va començar a sentir terror.

Llavors va fer el que no hauria fet mai, però era una solució a la desesperada. Va córrer cap a la masia i es va tirar de cap a la gran bassa. L'aigua verda i profunda terroritzava l'esquelet, que temia quedar sepultat en un fons fangós. Es va agafar a l'escaleta de gat que hi havia en un extrem, i allà va veure com les formigues, desorientades, suaven i s'escampaven per la superfície amb inútils moviments de potes i d'antenes. Va respirar alleujat.

Un esquelet tem dues coses: l'aigua freda, que el fa petar de dents i el paralitza, i el foc, que el destrueix. Un esquelet se sap immortal, perquè en bones condicions sempre sobreviu al seu cos, moltes vegades durant mil·lennis. Sap que els investigadors se'l disputen, i que el descobriment d'ossos an-

tics omple de glòria qui els troba, a vegades en costoses excavacions. Per això un esquelet sempre té un punt d'orgull existencial i evita posar-se en perill, coneixedor que el cos que el conté massa vegades l'impulsa cap a la mort cruel i sense sentit. Un esquelet sol ser reflexiu i conservador, i protesta amb manifestacions diverses quan és maltractat o envelleix. L'esquelet d'Horaci considerava que la gent escoltava poc els seus esquelets, que, sobretot, vetllaven per l'estabilitat de l'estructura humana.

Net de formigues, o almenys allò li semblava, l'esquelet va fer una correguda cap al cos d'Horaci, tement que s'hagués despertat i el trobés a faltar. Amb satisfacció va poder comprovar que encara dormia, i s'hi va introduir per retrobar la suau escalfor que el confortava, després de la desagradable immersió en la gelor de la bassa. Dins del cos se sentia protegit.

Horaci es va despertar entre vols de papallones tafaneres i algun tàvec perillós. Sota seu, la sajolida que havia aixafat en jeure desprenia una olor deliciosa i estimulante. Havia de tornar a la feina. Quan feia una estona que caminava, es va notar un formigueig a la cama dreta. Es va gratar però li va semblar que la picor venia de dins. També li picava l'esquena, i la sensació li corria igualment per dins. Allò l'obligava a fer estranyes contorsions. Horaci va arribar a la conclusió que alguna picada li havia produït al·lèrgia. Es trobava molest i de mal humor, i va pensar que la migdiada no li havia provat.

EL CONTE

Un esquelet tem dues coses: l'aigua freda, que el fa petar de dents i el paralitza, i el foc, que el destrueix

La presa

Com cada dia a mig matí, Arkàngel Bronsky va sortir a coberta amb la safata del termos del cafè i la tassa, la va posar a la tauleta i va seure a la vella butaca de cul de boga. Un cop d'ull al voltant li va permetre veure que tot estava, si fa no fa, com sempre. La parella de russos jubilats de la barca del costat de babord encara devien dormir, i el dibuixant de la banda d'estribord ja havia sortit cap a la redacció de la revista. El vent de llevant sacsejava suaument les embarcacions d'aquell recinte del moll, cul de món que acollia petits iots en desús i una vintena d'habitats, com el d'Arkàngel. Gent que passava amb poca cosa. Venia una nuvolada de l'est i l'horitzó es veia desdibuixat. Arkàngel es va servir cafè i va preparar la canya.

El peix de port solia tenir regust d'olis minerals, però Arkàngel reconeixia que s'havia guanyat molt en neteja i depuració d'aigües, i la pesca es podia menjar. Ell hi comptava, amb la pesca. A la nevera sempre hi tenia llisses i algun llobarro. Quan sortia d'exploració per l'escullera es procurava crancs per fer una bona sopa i, si hi havia sort, algun pop, que pescava amb la potera i un drap blanc. Es va beure un glop llarg de cafè i va respirar ample. Allò era vida. Als seus cinquanta anys, sol i jubilat de la indústria química, per fi era senyor d'ell mateix i d'aquella vasta extensió d'aigua que tenia al davant. Lliure com les gavines, que a vegades l'empenyaven acostant-se massa a la seva canya.

El matí passava tranquil·lament, ell mig endormiscat a la butaca amb el balandreig de la barca,

EL CONTE

i el sol rodant d'una punta a l'altra del món.

Menys en aquell moment, que la nuvolada ja l'arribava a tapar. Va sentir la parella de russos que baixaven de la barca; devien anar a comprar les misèries de sempre. Estava sol a banda i banda. Llavors va sentir l'estrebada a la canya. S'havien empassat l'ham. Arkàngel es va espavilar en sec, i va estirar el coll per veure què hi havia sota l'aigua, grisa pels núvols creixents.

La presa costava d'arrossegar, però no es debatia. Era estrany, perquè una peça gran es resistia enfurismada i costava d'atreure. Anava cargolant a poc a poc i la peça es deixava conduir, encara fonda, pesant. Arkàngel començava a arrufar les celles, malfiat. Estirava i estirava, fins que va sortir el cap, i Arkàngel es va aturar allà. L'ham s'havia enganxat en un cap, sí, però un cap humà. Un cap de dona, de cabell curt, ros i arriassat.

El cap no era sol, anava seguit del cos, i no semblava portar temps a l'aigua. No es veia botit ni rosegat pels peixos, no portava crancs aferrats. Arkàngel suava malgrat la brisa fresca d'octubre. ¿Estiraria més? ¿Tallaria el fil? De moment va aturar el rodet per mantenir la pesca sota l'aigua mentre es decidia.

Va deixar la canya al suport per espigar tot al voltant. De gent, allà n'hi arribava poca, i a les barques no s'hi veia activitat. La majoria d'estadants treballaven, i pocs s'hi passaven el dia, com ell. Va entrar al menjador a fer un got de priorat, contundent i orientador. Va donar un cop d'ull a l'estança, còmoda, de la seva barca de dotze metres. Armari, nevera, cuina, congelador. Congelador. Ja estava. Ja ho tenia. El priorat li donava una escalfor optimista, li obria el cor i el cervell. Arkàngel somreia entre dents.

Amb precaució va agafar un sac de lona. Va hissar el cadàver enganxat a l'ham pel

Va entrar a la cabina envidrada arrossegant l'embalum. Coneixia la barca dels jaios perquè a vegades el convidaven a prendre te del samovar, que encenien amb tota cerimònia. Una casa agradable, amb llibres i plantes

nas. El nas no s'havia després ni estripat perquè el cadàver era fresc, recent. Ja abans d'extreure'l el va cobrir amb la lona, que no es veïes què era. Un cop estès a coberta i en lloc arreerat, el va embolicar amb sacs de plàstic. Era una dona jove, potser de vint-i-cinc anys, i anava vestida amb samarreta i texans. ¿Ofegada? ¿Assassinada? Arkàngel Bronsky no s'hi va entretenir gens ni mica. Ensacada i lligada, la va passar a la coberta dels jaios russos. Després hi va saltar ell mateix. Va entrar a la cabina envidrada arrossegant l'embalum. Coneixia la barca dels jaios perquè a vegades el convidaven a prendre te del samovar, que encenien amb tota cerimònia. Una casa agradable, amb llibres i plantes. Va obrir l'arca congeladora que tenien, hi va fer lloc, i hi va entaforar la difunta. Després hi va repartir per sobre algunes bosses de pèsols i peix. Va sortir deixant la cabina ben tancada.

Va tornar a seure a la vella butaca de boga i es va servir més cafè. Un glop ben llarg, calent, excitant. Va pescar dues llisses de bona mida i va desar la canya. Estava atent a la barca de babord, per si sentia exclamacions. Per si avisaven la policia. No es va produir res d'anormal.

Els jubilats russos feien la seva via i saludaven amb amabilitat. Arkàngel estava perplex.

Dos dies després el van convidar a dinar, i Arkàngel hi va anar, encuriós per si l'assabentaven d'algun fet estrany. Mentre es menjaven un saborós estofat de carn amb patates, el vell matrimoni li comentava el temor d'una guerra general. "Vam passar tanta gana, tanta misèria, a la Segona Guerra i encara molts anys després, que ens esgarriem de pensar-hi. Mengi, mengi, Arkàngel, que de carn tan fina no se'n troba cada dia."